

Talouden ja toiminnan
osavuosisraportti
1.1.-31.3.2025

Kainuun hyvinvointialueen talouden ja toiminnan osavuosisiraportti 1.1.-31.3.2025

Sisällys

1 Kainuun hyvinvointialueen talouden ja toiminnan raportointi.....	2
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa	2
1.2 Henkilöstö.....	3
1.3 Talousarvion toteutuminen ja riskit	3
1.4 Investoinnit.....	5
1.5 Mittarit.....	5
1.6 Tulevan kehityksen arviointi.....	5
2 Hallinto	7
2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	7
3 Järjestämisen tuki.....	8
3.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa	8
3.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit	11
3.3 Tulevan kehityksen arviointi.....	13
4 Hallinto- ja tukipalvelut	14
4.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa	14
4.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit	15
4.3 Tulevan kehityksen arviointi.....	17
5 Terveysten- ja sairaanhoidon palvelut	18
5.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa	18
5.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit	22
5.3 Tulevan kehityksen arviointi.....	24
6 Akuuttihoito ja pelastuksen palvelut.....	26
6.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa	26
6.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit	28
6.3 Tulevan kehityksen arviointi.....	28
7 Sosiaali- ja perhepalvelut.....	30
7.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa	30
7.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit	34
7.3 Tulevan kehityksen arviointi.....	35
8 Ikäihmisten palvelut	36
8.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa	36
8.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit	37
8.3 Tulevan kehityksen arviointi.....	37

1 Kainuun hyvinvointialueen talouden ja toiminnan raportointi

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Kainuun hyvinvointialueen lakisääteinen muutosohjelma eli järjestämissuunnitelma eteni viimeiseen eli neljanteen aaltoon. Aluehallitus hyväksyi neljännen aallon toimenpiteet 20.1.2025 kokouksessaan. Keskeisimmät toimenpiteet olivat:

- Organisaatio- ja johtamisjärjestelmän kokonaistarkastelu
- Terveystietojen kokonaistuloksellisuuden parantaminen
- Palveluverkkoselvitys ja konseptointi
- Toimitilojen tiivistämiseen tähtäävä tilaohjelma
- Digiohjelman laatiminen digitaalisuuden ja teknologian hyödyntämiseksi
- Etä- ja läsnätyön linjausten laatiminen
- Yhdyspinta- ja sidosryhmäyhteistyön käynnistäminen

Organisaatio- ja johtamisjärjestelmän päivittäminen eteni aluehallituksen päätöksillä siten, että koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut päätettiin helmikuun 2025 aikana ja neuvottelut käynnistettiin maaliskuun alussa. Yhteistoimintaneuvotteluiden tarkoituksena oli tehdä organisaatorakenteesta ja johtamisjärjestelmästä paremmin sekä henkilöstön työskentelyä että johtamista palveleva rakenne. Tavoitteena on saada yhteistoimintaneuvottelut päätökseen toukokuun 2025 aikana.

Samoihin aikoihin yhteistoimintaneuvotteluiden kanssa käynnistettiin palveluverkkoselvitys, johon valittiin ulkopuoliseksi tueksi mukaan Nordic Healthcare Group Oy:n konsulttiapua. Tulevaisuuteen tähtäävän palveluverkkoselvityksen tavoitteena on luoda konsepti, joka huomioi niin vähenevän väestön, ikäihmisten kasvavan palvelutarpeen kuin nykyajan tuomat mahdollisuudetkin palveluverkon ja palveluvalikoiman määrittelyssä. Päätöksenteko ajoittuu todennäköisesti vasta syksyyn 2025.

Kaksi ensimmäistä toimintavuotta kuluivat pitkälti talouden reunaehdoilla, jonka johdosta hoitojonojen pituus oli kasvanut aikaisempaa suuremmaksi ja monella alueella lakisääteisten velvoitteiden täyttäminen hoitoon pääsyssä ei toteutunut. Aluehallituksen päätöksellä 3.3.2025 päätettiin käynnistää jononpurkutoimet kirurgian alalla ja huolehtia jonotilanteen seurannasta sekä pyrkiä parempaan jonojen hallintaan käyttämällä niin ostopalvelua kuin oman toiminnan tehostamista ja virka-ajan ulkopuolista jononpurkua tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kainuun hyvinvointialueelle valmistui osallisuusohjelma, joka hyväksyttiin aluevaltuustossa 24.2.2025. Alkuvuoden aikana on valmisteltu pelastuslaitokselle palkkaohjelmaa, joka pyritään saamaan päätöksentekoon vielä loppukevään aikana. Kuhmon sote-keskuksen rakentamisvaiheen käynnistymistä edeltävä sopimuksen valmistelu hyvinvointialueen ja Kuhmon kaupungin välillä on edennyt. Puolangan kunnan sosiaali- ja terveystietojen ulkoistuksessa palveluntuottajana toiminut Terveystalo päätti olla käyttämättä mahdollisuutta sopimuksen optiovuoden käyttöön. Hyvinvointialue valmistelee Puolangan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ottamista omaksi toiminnaksi 1.1.2026 lähtien.

Kuhmon 12 paikkainen arviointi- ja kuntoutusyksikkö aloitti toimintansa loppuvuonna 2025 Kuhmon hoitokoti Honkalinnassa. Toiminnan käynnistymisen kokemuksia on seurattu tiiviisti alkuvuoden aikana huomioiden järjestämissuunnitelman mukaiset suunnitelmat toiminnan laajentamisesta jatkossa myös Sotkamoon ja Suomussalmelle.

Yhteistoiminta-alueella on jatkettu neuvotteluja YTA-yhteistyön konkreettisesta etenemisestä. Keskeisimmät neuvotteluaiheet ovat koskeneet YTA-konttoria, ICT-hanketta ja Tervia-osajien toimintaprofiilin laajentamista. Ministeriöiden ja YTA-alueen välisissä neuvotteluissa tammikuussa 2025 saatiin ohjeistusta tulevan YTA-sopimuksen laatimiseen. Varsinaisia päätöksiä YTA-alueen yhteistyön eri sisällöistä ei tehty.

1.2 Henkilöstö

Hyvinvointialueen henkilöstön toteuma on 3302. Toteuma lasketaan HTV2, joka saadaan, kun henkilötyövuodesta vähennetään kaikki palkattomat poissaolot. Tämä mittari kuvaa varsinaisen tehdyn työajan. Vuoden 2024 vastaavaan aikaan eroa on – 84.

HENKILÖTYÖVUODET (HTV2)

HTV2 saadaan, kun henkilötyövuodesta (bruttopanós) vähennetään kaikki palkattomat poissaolot ts. varsinainen tehty työaika eli nettotyöpanós.

	Toteuma 2024 tammi- joulukuu	HTV2 ta- voite vuo- delle 2025 (HVA alue- hallitus 9.12.-24 § 317)	Toteuma tammikuu 2025	Toteuma helmikuu 2025	Toteuma maaliskuu 2025	Ero maaliskuu tot-25 /Tav -25	Ero maa- liskuu tot. -25/tot.-24
Hyvinvointialueen hallinto	2	2	3	2	2	0	0
Järjestämisen tuki	89	71	97	102	104	33	16
Hallinto- ja tukipalvelut	315	310	303	300	295	-15	-20
Terveysten- ja sairaanhoidonpalvelut	1 376	1 397	1 364	1 355	1 355	-42	-20
Akuuttihoidon ja pelastuksen palvelut	369	361	355	355	354	-7	-15
Sosiaali- ja perhepalvelut	424	449	413	410	414	-35	-10
Ikäihmisten palvelut	795	796	786	779	777	-19	-17
Hyvinvointialue yhteensä	3370	3386	3321	3303	3302	-84	-68

1.3 Talousarvion toteutuminen ja riskit

Kainuun hyvinvointialueen talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2028 hyväksyttiin aluevaltuustossa 16.12.2024 § 66. Valtion rahoituksen määrä talousarviossa 2025 on 403,6 milj. euroa ja talousarvio on 5,0 milj. euroa ylijäämäinen.

Talousarvion mukaan toimintatuotot ovat vuodelle 2025 yhteensä 57,9 milj. euroa. Toimintatuottoja on kertynyt maaliskuun loppuun mennessä 12,1 milj. euroa, joka on 20,9 % talousarviosta ja 6,5 % edellisvuoden vastaavan ajankohdan kertymää enemmän. Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän yhteensä 58,7 milj. euroa, joka on 0,8 milj. euroa ja 1,4 % talousarviota enemmän.

Talousarvion mukaan toimintakulut ovat vuodelle 2025 yhteensä 443,2 milj. euroa. Toimintakuluja on kertynyt maaliskuun loppuun mennessä 105,8 milj. euroa, joka on 23,9 % talousarviosta ja 1,7 % edellisvuoden vastaavan ajankohdan kertymää enemmän. Toimintakuluja arvioidaan kertyvän yhteensä 445,0 milj. euroa, joka on 1,8 milj. euroa ja 0,4 % talousarviota enemmän.

Toimintakuluissa palvelujen ostot ovat kertyneet alkuvuonna arvioitua suurempina. Talousarvion toteutumisessa tunnistetaan tällä hetkellä riskinä palvelujen ostojen odotettua suuremmat kustannukset, joista merkittävä osa se liittyy yliopistosairaaloiden asiakaspalveluiden ostoilla. Toisena tunnistettuna riskinä talouden osalta ovat talousarvion suunnitteluvaiheen jälkeen havaittu odotettua suurempi hoitovelka.

Valtion rahoitus vuodelle 2025 on 20.12.2024 julkaistun laskelman (VM/KAO) mukaan 403,9 milj. euroa, joka on suuruudeltaan 0,4 milj. euroa talousarvioon kirjattua valtion rahoitusta suurempi.

Talousarvion mukaan rahoitustuotot ja -kulut ovat vuodelle 2025 -1,8 milj. euroa. Rahoitustuottoja arvioidaan kuitenkin kertyvän 0,8 milj. euroa talousarviota enemmän, joten rahoituserien kokonaisennuste on -1,0 milj. euroa.

Poistojen arvioitu kokonaismäärä vuodelle 2025 on talousarvion mukainen eli 11,6 milj. euroa.

Talousarvio on 5,0 milj. euroa ylijäämäinen. Kuluven vuoden tilikauden tulosen nuste tammi-maaliskuun toteutu-
man perusteella on 5,0 milj. euroa ylijäämäinen, eli kokonaisylijäämän osalta talousarvio näyttäisi toteutuvan.
Osavuosiraportin perusteella on edelleen ilmeistä, että kaikilla toimialueilla eri toiminnoissa on jatkettava kustan-
nusten kasvua hillitseviä toimenpiteitä, jotta vähintään talouden minimitalvoite koko organisaation osalta saavute-
taan. Vuosina 2023 ja 2024 kertynyt yli 30 milj. euron suuruinen kumulatiivinen alijäämä tulisi lainsäädännön mu-
kaisesti olla katettuna vuoden 2026 loppuun mennessä.

	Tilinpää- tös 2024	Talousar- vio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1- 03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1- 03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1- 03.2024	Ennuste 2025
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%	* 1 000 EUR
MYYNITUOTOT	17 081	16 518	2 112	12,4	2 852	17,3	35,0	16 334
MAKSUTUOTOT	27 086	30 438	6 010	22,2	6 724	22,1	11,9	29 867
TUET JA AVUSTUKSET	11 368	7 161	2 162	19,0	1 640	22,9	-24,1	8 599
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 661	3 828	1 075	23,1	886	23,1	-17,6	3 852
TOIMINTATUOTOT	60 196	57 945	11 360	18,9	12 103	20,9	6,5	58 652
HENKILÖSTÖKULUT	-217 846	-225 669	-50 683	23,3	-51 781	22,9	2,2	-225 460
PALVELUJEN OSTOT	-158 509	-158 256	-38 670	24,4	-40 806	25,8	5,5	-162 819
AINEET, TARVIKKEET JA TAVA- RAT	-27 578	-30 460	-7 303	26,5	-6 691	22,0	-8,4	-27 100
AVUSTUKSET	-8 001	-8 128	-2 278	28,5	-1 463	18,0	-35,8	-8 083
MUUT TOIMINTAKULUT	-21 111	-20 710	-5 102	24,2	-5 108	24,7	0,1	-21 547
TOIMINTAKULUT	-433 045	-443 223	-104 036	24,0	-105 849	23,9	1,7	-445 009
TOIMINTAKATE	-372 848	-385 278	-92 677	24,9	-93 746	24,3	1,2	-386 357
VALTIONOSUUDET	374 310	403 577	93 580	25,0	100 986	25,0	7,9	403 944
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	329	-1 753	653	198,5	409	-23,3	-37,4	-1 000
VUOSIKATE	1 791	16 546	1 557	86,9	7 649	46,2	391,4	16 587
POISTOT JA ARVONALENTUMI- SET	-12 769	-11 590	-3 183	24,9	-2 836	24,5	-10,9	-11 589
TILIKAUDEN TULOS	-10 979	4 956	-1 626	14,8	4 812	97,1	-396,0	4 998

1.4 Investoinnit

Investointien toteutuma tammi-maaliskuun 2025 aikana oli 652 t€ euroa, mikä on 8,8 % koko vuoden investointien talousarviosta. Rakennusinvestointien toteutuma 67 t€ (2,1 %) koostuu pääosin suunnittelukustannuksista. Laite- ja kalustohankintojen toteutuma 302 t€ (14,9 %), merkittävimpana pelastuslaitoksen ajoneuvohankinta. ICT ja muiden aineettomien hyödykkeiden toteutuma 303 t€ (14,4 %). ICT-investointien toteutumasta 218 t€ kohdistui tietohallinnon ICT-kalustoon.

	Talousarvio 2025	Toteuma 1-3/2025	Toteuma 1-3/2025 /TA, %	Poikkeama 1-3/2025 /TA2025	Poik- keama 1-3/2025 /TA 2025,
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%
Kainuun hyvinvointialue	-7 378	-652	8,8	6 726	-91,2
Rakennukset	-3 250	-67	2,1	3 183	-97,9
Laite- ja kalustohankinnat	-2 028	-302	14,9	1 726	-85,1
Terveysten ja sairaanhoidon palvelut	-1 338	-63	4,7	1 275	-95,3
Akuuttihoito ja pelastuspalvelut	-535	-204	38,2	331	-61,8
Ikäihmisten palvelut	-60	-23	38,5	37	-61,5
Hallinto ja tukipalvelut	-95	-12	12,3	83	-87,7
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-2 100	-303	14,4	1 797	-85,6
Irtaimiston myynti	0	20	0,0	20	0,0

1.5 Mittarit

Hyvinvointialueen keskeisinä toiminnallisina mittareina ovat palveluiden asiakaskokemus (NPS-indeksi), henkilöstön työelämän laatu (QWL-indeksi) ja sairauspoissaolot (pv/henkilötyövuosi) sekä talouden osalta toimintakatteen toteuma (€) ja poikkeama talousarviosta (%).

Kainuun hyvinvointialue (yhteensä)	1-12/2024	1-3/2025
Asiakaskokemus (NPS-indeksi)	50	44
QWL-työelämän laatuindeksi	61,5 %	ei mitattu
Sairauspoissaolot pv/htv	21,3	22,6
Toimintakatetoteuma (*1000 €)	-372 848	-93 746
TA-poikkeama	3,8 %	2,7 %

Taulukko 1. Hyvinvointialueen mittarit, yhteensä

1.6 Tulevan kehityksen arviointi

Hyvinvointialueen talouden tavoitteena on katkaista kuluvana vuonna alijäämien kertymiskierre ja päästä ensimmäistä kertaa ylijäämävaiheeseen. Vuoden 2024 odotettua parempi tilinpäätös muuttaa näkymää alkuperäisestä suunnitelmasta alijäämien kattamisvelvoitteen täyttymisestä positiivisempaan suuntaan. Tarkka taloussuunnitelma ja alijäämien kattamisen aikataulu tuleville vuosille eivät ole kuitenkaan vielä valmistuneet. Tulevien vuosien taloussuunnittelussa Kainuun hyvinvointialueen tulee pystyä hillitsemään erityisesti toimintakulujen kasvua tarvittaessa uusia sopeuttamistoimia etsien, jotta alijäämien kattaminen toteutuu. Toimintatuotoissa sen sijaan ei nähdä juurikaan mahdollisuuksia nostaa tulotasoa nykyisestä. Valtion yleiskatteellisen rahoituksen määräytymisperusteita tarkastellaan paraikaa ministeriöiden toimesta. Kainuun ja myös muiden hyvinvointialueiden toiveena

on mahdollisimman vakaana pysyvä rahoitus ilman merkittäviä vuosittaisia vaihteluita. Mikäli tavoitteessa pysytään, niin hyvinvointialueen talouden ja toiminnan tasapaino on mahdollista saavuttaa alijäämien kattamisen jälkeen.

Kainuun investointisuunnitelman lähivuosien suurimpia rakennushankkeita ovat Kuhmon ja Suomussalmen sote-keskukset sekä Kuhmon ja Paltamon uudet paloasemat sekä Kajaaniin valmistuva uusi lastenkoti. Rakennushankkeiden valmistelut etenevät suunnitelmien mukaisesti. Sote-keskukset ja paloasemat tullaan vuokraamaan hyvinvointialueen palvelutuotannon käyttöön. Lastenkoti toteutetaan hyvinvointialueen omana investointina.

2 Hallinto

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Hyvinvointialueen hallinnon suurin muutos alkuvuonna oli uuden hyvinvointialuejohtajan aloittaminen 1.1.2025. Poliittinen päätöksenteko on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Kevään merkittävän luottamushenkilöihin kohdistuva muutos on tulevat alue- ja kuntavaalit 14.4.2025. Talouden osalta alkuvuosi on toteutunut pitkälti talousarvion mukaisesti.

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1-03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1-03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1-03.2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
MYYNTITUOTOT	1						
MUUT TOIMINTATUOTOT	59		0	0,6			-100,0
TOIMINTATUOTOT	59		0	0,5			-100,0
HENKILÖSTÖKULUT	-931	-685	-91	9,8	-105	15,4	15,4
PALVELUJEN OSTOT	-410	-412	-162	39,4	-141	34,3	-12,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-10	-6	-4	42,7	-2	33,7	-50,1
AVUSTUKSET	-262	-239	-56	21,5	-89	37,5	59,1
MUUT TOIMINTAKULUT	-192	-545	-81	42,4	-74	13,5	-9,7
TOIMINTAKULUT	-1 805	-1 888	-395	21,9	-412	21,8	4,3
TOIMINTAKATE	-1 746	-1 888	-395	22,6	-412	21,8	4,4
VUOSIKATE	-1 746	-1 888	-395	22,6	-412	21,8	4,4
TILIKAUDEN TULOS	-1 746	-1 888	-395	22,6	-412	21,8	4,4

3 Järjestämisen tuki

3.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Järjestämisen tuen tehtävänä on yhteensovittaa, ohjata ja valvoa sote- ja pelastuspalvelujen järjestämistä ja palvelujen tuottamista Kainuun hyvinvointialueen asukkaille sekä katselmoida prosessien kokonaisuuksia.

Vuoden ensimmäisen kvartaalin aikana järjestämisen tuen toimijat ovat olleet tiiviisti mukana useissa hyvinvointialueen kannalta merkittävissä uudistamistehtävissä. Järjestämissuunnitelman toimeenpanon 4. vaiheen toimenpide-esitykset ja hyvinvointialueen strategian 2026–2029 valmistelun ja päivittämistyön käynnistäminen olivat aluehallituksen päätöksenteossa alkuvuodesta 2025. Strategia työskentely on aikatalutettu siten, että hyvinvointialueen strategia vuosille 2026–2029 on päätöksenteossa aluevaltuustossa loppuvuodesta 2025.

Hyvinvointialueen organisaatorakenteen uudistamistyössä järjestämisen tuen osalta hoitotyön professiojohtaja ja laatujohtaja ovat olleet toisten professiojohtajien kanssa aktiivisesti mukana organisaatorakenne tarkastelussa, työpajojen organisoinnissa sekä fasilitoinnissa.

Maaliskuussa käynnistyi NHG:n kanssa yhteistyössä toteutettava palvelujen verkoston konseptin kuvaaminen. Tavoitteena on aikaansaada palvelujen verkoston konsepti, joka sisältää kuvauksen palvelujen verkoston rakenteesta ja kokonaisuutta koskevista tavoitteista, periaatteista sekä lyhyen ja pidemmän aikavälin linjauksista. Työskentelyyn on osallistettu työpajoissa toimialueiden esihenkilöitä ja ylintä johtoa. Työskentely NHG:n kanssa jatkuu alkukesään saakka.

Valmiuteen ja varautumiseen liittyvät tehtävät sekä niihin liittyvien erilaisten tilaisuuksien määrä ovat lisääntyneet aikaisempaan verrattuna erityisesti hoitotyön johtajalla ja johtajaylilääkärillä. Hyvinvointialueen valmiussuunnitelman laadinnan ja päivittämisen koordinoinnin lisäksi alueelta on osallistuttu Pohjois-Suomen YTA:n valmius yhteistyöhön.

Yhteistyö ulkopuolisten sidosryhmien kanssa on alkuvuoden aikana ollut aktiivista ja siinä on painottunut strateginen, ohjauksellinen ja yhteystahona toimimisen rooli.

Asiakkuus, palveluohjaus- ja ostopalvelut -tiimi

Asiakasohjaus tukee ikääntyneiden kotona asumista. Asiakasohjaajat toimivat asiantuntijoina ikäihmisten palveluohjauksessa sekä lakisääteisessä palvelutarpeen arvioinnissa. Ikäihmisten asiakasohjaukseen on tullut raportointikaudella 2955 yhteydenottoa ja asiakasohjaajat ovat tehneet 561 palvelutarpeen arviointia. Ympäri vuorokautista palvelua koskevassa monialaisessa työryhmässä on käsitelty 126 asiakasasiaa ja ympärivuorokautiseen palveluasumiseen on sijoittunut 83 uutta asiakasta maaliskuun loppuun mennessä. Ikäihmisten palvelutarpeiden arviointi on toteutettu lain mukaisissa määräajoissa.

Asiakasohjauksen vertaiskehittäminen NHG:n asiantuntijapalveluiden kanssa on jatkunut edellisen vuoden tapaan. Saga-työpajatyöskentely on työllistänyt alkuvuodesta ja esitietoja asiakastietojärjestelmään on määritelty nykyisen organisaation mukaisesti. Asiakas- ja palveluohjauksen talousarvion toteuma on alkuvuoden osalta hyvä, kokonaisuuden toteumaa on kolmen ensimmäisen kuukauden pohjalta haastavaa ennakoida.

Ostopalvelujen osalta vuoden 2025 tavoitteen mukainen kansalliseen julkisten hankintojen strategiaan pohjautuva Kainuun strategisen hankintaohjelman valmistelu ei ensimmäisen kolmen kuukauden aikana vielä ole käynnistynyt, vaan käynnistyy myöhemmin kuluvana vuonna. Edellisen vuoden tapaan on palvelujen strategisten hankintojen sekä operatiivisen tason yhteistyö toimi- ja palvelualueiden kanssa jatkunut tukemalla alueita eritasoisten hankintojen toteuttamisessa.

Ostopalveluiden kustannusten seuranta ja läpinäkyvyyttä on tehostettu hankinta-analyysin (Hansel) avulla, joka tuottaa tietoa mm. palvelutuotannon ja tuotantotapojen analysoinnin tueksi. Hankintojen suunnitelmallisuuden ja ennakkoinnin parantaminen on olennainen osa toimialueiden budjetin hallinnan vakauttamista. Tiedolla johtamista parannetaan raporttikaudella suunniteltujen hankintakyvykkyyden kehittämiseen perustuvien täydennyskoulutusten avulla. Hankintasuunnitelman pohjalta on julkaistu kilpailutuskalenteri, joka ohjaa tulevan kauden hankintoja ja kilpailutuksia.

Vuoden 2025 tavoitteen mukaisena toimintana on jatkettu ostopalveluiden kustannustehokkuuden, ennakoitavuuden ja läpinäkyvyyden vahvistamista eri tasoilla. Näin on pyritty saavuttamaan paremmin kohdennetut ja vaikuttavat hankinnat, jotka tukevat hyvinvointialueen pitkän aikavälin taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita.

Valtakunnallisten hankintaverkostojen toiminta on jatkunut edellisten vuosien tapaan, ja Pohjois-Suomen hankinta toimijoiden YTA-alue yhteistyökokoukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Paikallisen tason hankintaverkosto on kokoontunut sovitusti ja erilaiset hyvinvointialueen hankintoihin liittyvät useat työryhmät ovat kokoontuneet lähes viikoittain.

Kehittämistiimi

- Koordinoi hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunnan sekä tulevaisuuslautakunnan toimintaa
- Tukee strategian ja järjestämissuunnitelman täytäntöönpanoa
- Hyödyntää ulkopuolista rahoitusta ja tekee kehittämissyhteistyötä eri toimijoiden kanssa
- Edistää johtamisen ja toimintakulttuurin uudistamista
- Tukee digitaalisten palveluiden kehittämistä ja käyttöönottoa
- Vahvistaa verkostoyhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa

Ensimmäisen kolmen kuukauden aikana hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta on kokoontunut yhden kerran. Kokouksessa käsiteltiin järjestöavustuksia ja myönnettiin toiminta-avustuksia 36 järjestölle sekä kumppanuusavustuksia kuudelle järjestölle. Käytävissä oli yhteensä 150 000 € vuodelle 2025. Aluehallitus antoi toimeksiannon tulevaisuuslautakunnalle arvioida strategiakautta 2022–2025 sekä tehdä esityksiä tulevalle strategiakaudelle. Tarkastelujaksolla tulevaisuuslautakunta käsiteli asiaa yhdessä kokouksessa sekä yhdessä työpajassa, työskentely vielä jatkuu.

Hanketoiminnassa jatkuvat vuoden 2025 loppuun Suomen kestävän kasvun -ohjelman STM-rahoitteiset hankkeet. Näihin kuuluvat mm. Kestävän kasvun Kainuu II, Hoidon jatkuvuuden turvaajat (H2O) ja aikuissosiaalityön arviointitutkimus. Työntekijöiden saatavuuden turvaamiseksi on jatkettu kansainvälistä rekrytointia ESR+-rahoitteisessa Maailmalta Kainuuseen - yhdessä töitä tekemään -hankkeessa. Hankerahoituksella on tuettu heikoimmassa asemassa olevia kainuulaisia mm. ruoka-apukorttitoiminnalla ja valmistelemalla Evästä pöytään jatkohakemus vv. 2025–2026. Matkalla riittävään vanhemmuuteen ja Barnahus -hankkeilla kehitetään lasten ja perheiden hyvinvointiin tukea. Kehittämishankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Lisäksi on valmisteltu ja saatu Kela-rahoitus Kuntoutus neurokirjon lasten ja nuorten arjessa -hankkeelle. Nuorten huumekuolemien ehkäisyyn ja suun hyvinvointiin liittyen on valmisteltu hankehakemukset.

Oppilaitosyhteistyössä (Kamk) on käynnistetty Kainuun innovaatioekosysteemin valmistelu INSPIS-hankkeessa. Lisäksi on valmisteltu ja saatu rahoitus STEVOK-hankkeeseen, jolla kehitetään ensihoidon yhteistyömallia sekä InnoXR-hankkeeseen, jolla kehitetään sosiaali- ja terveysalan osaamisen kehittämisen menetelmiä (XR-teknologia ja tekoäly). Lisäksi myönteinen rahoituspäätös on saatu Kainuulainen polku hoitajaksi yhteistyöhankkeelle.

Pohjoisen YTA-yhteistyössä on osallistuttu aktiivisesti ns. YTA-konttorin kartoitus/valmistelutyöhön ja YTA-kehittämishankkeeseen, jossa teemoina on osaamisen varmistaminen, yhteistyön laajentaminen ja Tervian edelleen kehittäminen. Lisäksi on osallistuttu Suomen akatemian tutkimushankkeiden sekä VTR-rahoitteisen vaikuttavan aikuissosiaalityön rakenteelliset ehdot (VARE) tutkimushankkeen valmisteluun.

Vuoden vaihteessa on käynnistynyt sosiaalialan osaamiskeskuksen uudelleen organisointi YTA-tasolla. Valmistelutyö on edennyt ripeästi. Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti uusi YTA-tasoinen sosiaalialan osaamiskeskus tulee aloittaa toimintansa 1.7.2025.

Johtamisen ja toimintakulttuurin uudistamista on jatkettu edistämällä Orchidea-ideajärjestelmän käyttöönottoa ja osallisuuden lisäämistä. Digitaalisuutta on vahvistettu mm. kehittämishankkeiden ja vakiinnuttamis- ja kehittämisrahoituksen avulla sekä osallistumalla digiohjelman laadintaan.

Hytetu-yhteistyötä kuntien kanssa on jatkettu systemaattisesti ja tavoitteellisesti. Kuntien ja hyvinvointialueen yhteinen alueellinen Hytetu-työryhmä kokoontuu säännöllisesti kuukausittain. Järjestöjen kanssa yhteistyötä on tiivistetty, Kainuun järjestöasiain neuvottelukuntaan (JANE) on nimetty hyvinvointialueen edustaja. Keskusteluja järjestöavustuskäytäntöihin liittyen on käyty kuntien kanssa. Tarkastelujaksolla on valmisteltu laaja hyvinvointikertomus 2022–2025, joka toimii pohjana valmisteltavalle hyvinvointisuunnitelmalle koskien seuraavaa valtuustokautta. Osana järjestämissuunnitelman neljättä aaltoa on käynnistetty kuntien ja järjestöjen sidosryhmäyhteistyön vahvistaminen.

Laatu- ja valvontatiimi

Vuoden 2025 tavoitteet:

- Parantaa prosessien ja dokumentaation hallintaa
- Hyödyntää palautetietoa
- Tehostaa johdon katselmuksia ja sisäisiä arviointeja
- Käyttää laadunhallinnan ja palvelutuotannon ohjelmistoa

Prosessikokonaisuuden ja -johtamisen kehittäminen on aloitettu vakiinnuttamisrahan turvin. Tavoitteena on selkiyttää prosessikokonaisuutta ja prosessien johtamista. Asiakirjahallinnan osalta saimme ulkoisessa arvioinnissa poikkeaman ja tältä osin on kehittämistoimenpiteiden suunnittelu käynnistetty.

Valvontalain toimeenpanoa on jatkettu ja työ etenee suunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on luoda tehokas ja sujuva toimintamalli osaksi laadunhallinta- ja johtamisjärjestelmää. Kehittämistyötä tehdään tiiviisti toimijoiden kanssa yhteistyössä. Laatuportin ohjelmisto tukemaan palvelutuotannon valvontaa ja laadunhallintaa on otettu käyttöön vuoden alusta. Järjestelmään kirjataan kaikki hyvinvointialueen toteuttamat valvontakäynnit ja omavalvonnat. Ohjelmistoon on myös laadittu lomakkeistoa tukemaan palvelutuotannon omavalvonnan itsearviointia ja johdon katselmuksia.

Kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian täytäntöönpanoa on jatkettu suunnitelman mukaisesti. Kansalliset asiakas- ja potilasturvallisuuden ns. ensimmäisen aallon mittarit on otettu käyttöön. Asiakaspalautejärjestelmän kehittämistyö jatkuu. Vuoden alussa otettiin käyttöön verkkosivujen hoito- ja palveluketjujen asiakaspalaute. Viikolla 13 käynnistettiin tekstiviestipalautepilotti.

Omaavalvonnan toteutuminen Kainuun hyvinvointialueella

Hyvinvointialueen omaavalvonnan kehittämistä on jatkettu. Oman palvelutuotannon osalta on laadittu vakioitu pohja omasuunnitelmaa ja raportointia varten. Hyvinvointialueen ja palveluyksiköiden omaavalvontasuunnitelmat ja raportit julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla. Sisäiset arvoinnit kohdistuvat tänä vuonna lasten, nuorten ja perheiden palveluihin sekä arviointi- ja kuntoutusyksikön toimintaan. Fimea toteutti helmikuussa lääkintälaitteisiin liittyvän tarkastuksen. Tarkastuksessa nousi esiin 5 poikkeamaa, joiden osalta saimme määräyksen laittaa poikkeamat kuntoon. Poikkeamat liittyivät laitteiden hankinta- ja hallintaprosessiin sekä jäljitettävyyteen. Korjaavat toimenpiteet on aloitettu. Ulkoinen seuranta-arviointi (ISO 9001) toteutettiin myös helmikuussa. Arvioinnissa todettiin 8 poikkeamaa, 10 vahvuutta ja 9 kehittämiskohdetta. Tältä osin on myös korjaavat toimenpiteet käynnistetty. PSAV toteutti alkuvuodesta ohjaus- ja arviointikäynnin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Käynti ei aiheuttanut jatkotoimenpiteitä.

Palveluiden laatua ja turvallisuutta seurataan asiakaspalauteiden sekä asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvien vaaratilanteiden kautta. Hyvinvointialueella on käytössä THL:n suosittelemat väittämät ja NPS-indeksi (Kuinka todennäköisesti suosittelet saamaasi palvelua läheisellesi?). Ensimmäisen kolmanneksen osalta NPS on 44. Asiakkaiden kokemukseen positiivisesti vaikuttivat palvelujen saatavuus, aikataulujen toteutuminen, henkilöstön kohtelu, ammattitaito ja ystävällisyys. Kokemukseen negatiivisesti vaikuttivat palvelujen saatavuuteen liittyvät haasteet, odotusajat, takaisinsoittojärjestelmään liittyvät haasteet, huono palvelu, kohtelu ja kohtaaminen, puutteelliset jatkohoito-ohjeet sekä se, että luvattua asiaa ei toteutettu (mm. luvattu yhteydenotto ei toteutunut).

Asiakas- ja potilasturvallisuuden osalta raportoidaan Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus määrittelemät vähimmäistietosisällöt (taulukko alla). Eniten ilmoituksia tehdään lääkehoitoon, tapaturmiin ja tiedonkulkuun liittyen. Vakavat vaara- ja haittatapahtumia käsitellään vakavien tiimissä juurisyyanalyysia hyödyntäen. Vuoden alusta koulutettiin uusia jäseniä Vakavat -tiimiin. Ensimmäisen kolmanneksen aikana vakavien käsittelyssä on 5 tapausta. Lisäksi on otettu HaiPro -ilmoitusten pohjalta teemakäsittelyyn vuoden 2024 kaatumiset. Henkilöstöllä on mahdollista raportoida myös onnistuneista hoito- ja palvelutapahtumista PosiPro-järjestelmän kautta. Onnistumiseen vaikuttaneet myötävaikuttavat tekijät liittyivät asenteeseen, motivaatioon, työyhteisötaitoihin, osaamiseen ja toimintatapoihin. Onnistumisten välittömät vaikutukset kohdistuivat ensisijaisesti työhyvinvointiin ja asiakas- ja potilasturvallisuuteen.

Mittari	1–3/2024	1–3/2025	Tavoite
Asiakaspalautteiden NPS-suosittelemiseksi (asteikko -100–100) / palautteiden määrä (kpl)	NPS -23 / 155 kpl	NPS 44/ 434 kpl	>70
Asiakaspalautteeväittämien keskiarvo (asteikko 1–5)	3,8	4,0	
Asiakas- ja potilasturvallisuusilmoitusten (Haipro) määrä (kpl)	1 281	1 276	
Asiak/potilaiden läheisten tekemät ilmoitukset % (osuus kaikista ilmoituksista)	0,5 %	0,8 %	
”Tapahtui asiakkaalle/potilaalle” epäkohta- ja vaaratapahtumailmoitusten %-osuus (kaikista asiak/potil. kohdistuneista ilmoituksista)	64,2 %	61,2 %	< 50 %
Käsiteltyjen, kehittämissuhteiden sisältäneiden ilmoitusten ja korjaavien toimenpite-ehdotusten %-osuus (kaikista käsitellyistä ilmoituksista)	3 %	3,2 %	>10 %
Asiakkaisiin/potilaisiin kohdistuneiden vakavien vaaratapahtumien %-osuus kaikista ilmoituksista	0,5 %	0,5 %	< 0,4 %
Onnistumisilmoitusten määrä (PosiPro)	118	92	Ilmoitusten määrä kasvaa edellisvuodesta

Viestintätiimi

- Tukee ja kehittää hyvinvointialueen viestintää
- Toimii hyvinvointialueen johdon ja henkilöstön tukena kaikissa viestinnän tehtävissä
- Vastaa hyvinvointialueen mediatiedotteiden julkaisusta ja sosiaalisen median päätilien päivityksistä
- Ylläpitää hyvinvointialueen graafisen ilmeen mukaisia materiaaleja
- Tuottaa valokuva- ja videoaineistoja
- Vastaa kriisiviestintään ja varautumiseen liittyvästä valmiudesta

Alkuvuoden aikana viestintätiimi on toteuttanut perustehtäviensä lisäksi turvallisuuden teemavuoden videokampanjaa ja aluevaali-informaatiota sekä julkaissut kaikkiin kainuulaisiin talouksiin jaettavan palvelu- ja varautumistiedotteen. Lisäksi viestintä on osallisena Kainuun mainetiimissä, kuntien ja hyvinvointialueen rekrytointiviestinnän ryhmässä, Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueen valmiussuunnittelussa ja tekoäly-pilotoinnissa.

Talouden osalta keskeisimmät toimet ovat kohdistuneet mediaseurannan kilpailutukseen, jonka myötä saadaan merkittävää vuotuista kustannussäästöä. Yhdessä vuoden 2024 lopussa toteutetun video-ohjelmistomuutoksen myötä näiden säästövaikutukset ovat noin 30 000 euroa.

3.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit

Talousarvio on toteutunut vuoden ensimmäisen kvartaalin osalta suunnitelman mukaisesti. Kolmen kuukauden toteuman perusteella on kuitenkin vielä liian aikaista arvioida talouden lopullista toteumaa koko vuoden osalta. Budjetti on lähtökohtaisesti laadittu erittäin tiukaksi ja sen toimeenpano edellyttää jatkuvaa seurantaa sekä arviointia.

Vuoden 2025 talousarvion tunnistettuina riskeinä ovat muun muassa maksutuottojen toteutumisen epävarmuus sekä palvelujen ostoihin kohdistuneiden leikkausten vaikutus asiakkaiden ja potilaiden hoitoketjuihin.

Järjestämisen tuki

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1-03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1-03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1-03.2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
MYYNITUOTOT	2 772	2 616	196	7,1	755	28,9	285,7
MAKSUTUOTOT	4 490	5 259	592	13,2	618	11,7	4,2
TUET JA AVUSTUKSET	6 134	3 162	778	12,7	905	28,6	16,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	64	0	0	0,1	0	40,3	0,0
TOIMINTATUOTOT	13 460	11 038	1 566	11,6	2 278	20,6	45,5
HENKILÖSTÖKULUT	-5 762	-4 893	-1 209	21,0	-1 606	32,8	33,4
PALVELUJEN OSTOT	-29 452	-31 054	-6 878	23,4	-7 585	24,4	10,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-230	-217	-60	26,0	-86	39,6	43,8
AVUSTUKSET	-33		-33	100,0	-33	0,0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-583	-145	-182	31,2	-102	70,4	-43,8
TOIMINTAKULUT	-36 060	-36 310	-8 362	23,2	-9 413	25,9	12,6
TOIMINTAKATE	-22 600	-25 273	-6 796	30,1	-7 135	28,2	5,1
VUOSIKATE	-22 600	-25 273	-6 796	30,1	-7 135	28,2	5,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-90	-90	-22	25,0	-22	25,0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-22 690	-25 362	-6 819	30,1	-7 157	28,2	5,1

Puolangan sosiaali- ja terveystalouden ostopalvelusopimus

Puolangan kunnan tekemä kokonaisulkoistussopimus sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta Terveystalo Kuntaturva Oy:n kanssa päättyy 31.12.2025. Hyvinvointialueella on aloitettu valmistelut, joiden tarkoituksena on ottaa Puolangan alueen sosiaali- ja terveystalouden tuottaminen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2026 alkaen aluehallituksen 3.3.2025 § 62 mukaisesti. Lisäksi alkuvuoden aikana on aloitettu selvittelyt mahdollisuudesta siirtää Terveystalo Kuntaturva Oy:n Puolangalla toimiva henkilöstö liikkeenluovutuksella Kainuun hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2026 lukien.

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1-03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1-03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1-03.2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
MYYNITUOTOT	0		5	0,0	5	0,0	18,8
MAKSUTUOTOT	0		177	0,0	301	0,0	70,4
TOIMINTATUOTOT	0		181	0,0	307	0,0	69,1
HENKILÖSTÖKULUT	-54		-17	31,3	-13	0,0	-25,4
PALVELUJEN OSTOT	-15 436	-10 974	-3 843	24,9	-3 873	35,3	0,8
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-12	-2 158	-100	833,4	-92	4,3	-8,2
AVUSTUKSET	-9		-110	1 217,3	-103	0,0	-6,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-122		-104	85,2	-7	0,0	-93,5
TOIMINTAKULUT	-15 633	-13 132	-4 174	26,7	-4 087	31,1	-2,1
TOIMINTAKATE	-15 633	-13 132	-3 992	25,5	-3 780	28,8	-5,3
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0		-1	0,0	0	0,0	-100,0
VUOSIKATE	-15 633	-13 132	-3 993	25,5	-3 780	28,8	-5,3
TILIKAUDEN TULOS	-15 633	-13 132	-3 993	25,5	-3 780	28,8	-5,3

3.3 Tulevan kehityksen arviointi

Yhteistyötä niin paikallisten kuin kansallisten toimijoiden, kuten THL:n kanssa jatketaan aikaisempien suunnitelmien mukaisesti. Myös valtioneuvoston kanssa tehtävä yhteistyö hyvinvointialueen ohjauksellisen työn koordinoimiseksi jatkuu koko kuluvan vuoden.

Hankinnoissa pyritään edelleen lisäämään erilaisten yhteishankintojen mahdollisuuksia aina kun se on tarkoituksenmukaista. Myös hankintayhteistyötä Pohjoisen YTA-alueen kanssa tiivistetään edelleen. Hankintasopimushallinnon vastuuhenkilöiden määrittelyn tehostaminen ja täsmentäminen parantavat osaltaan ostopalvelujen kustannusten seurantaa ja hankintakauden aikaista valvontaa. Yhteisen näkemyksen muodostaminen ja yhtenäisten toimintatapojen saavuttamisella minimoidaan ostopalveluihin ja sopimusvalvontaan liittyviä riskejä. Hyvinvointialue tasoinen määrittely strategisten palveluhankintojen osuudesta suhteessa omaan toimintaan tulisi huomioida tuotantotapa-analyyysien kautta osana hankintastrategisia linjauksia.

Järjestämissuunnitelman toimeenpanoa tuetaan valtiovarainministeriön myöntämällä 7,2 miljoonan euron hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamis- ja kehittämisrahoituksella vuosina 2023–2025. Myönnettyä rahoitusta on sidottu 31.3.2025 mennessä 99 prosenttia. Toteutuksessa on yhteensä 77 projektia eri toimialueille. Maaliskuun loppuun mennessä sidottua rahoitusta on käytetty 49 prosenttia. Rahoituksen käyttöä seurataan ja arvioidaan kuukausittain. Tavoitteena on, ettei myönnettyä rahoitusta tarvitse palauttaa.

4 Hallinto- ja tukipalvelut

4.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Hallintopalvelut

Talouspalvelut on jatkanut toimintaansa vakiintuneissa puitteissa. Kirjanpitoon liittyvät automatisointiratkaisut ja tekoälyn käyttö ostolaskujen käsittelyssä mahdollistavat henkilöstö- ja tehtävämuutosten toteuttamisen. Eläköitymisen myötä henkilöstömäärää on pystytty vähentämään yhdellä alkuvuoden aikana ja toisaalta kokonaishenkilöstöresurssit on mahdollistanut työtehtävien kohdentamisen siten, että henkilöstön kokonaiskustannukset ovat hieman keventyneet. FCG:n toteuttaman taloushallinnon palvelujen tuotantotapaselvityksen jatkoksi talouspalveluissa toteutetaan kuluva vuoden aikana hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen kohdennetulla valtionavustuksella oman palvelutuotannon kehittämishanke ”Talouspalveluiden prosessien kehittäminen”, joka sisältää työprosessien ja -tehtävien tarkastelun, työohjeet sekä johtamisen.

Henkilöstöpalvelut tuottaa henkilöstön palvelussuhteisiin, osaamisen kehittämiseen, rekrytointiin, työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyviä sisäisiä palveluita sekä vastaa organisaation yhteistoiminnasta.

Vuonna 2025 päivitetään henkilöstöohjeita ja -prosesseja sekä panostetaan tiedolla johtamiseen ja tiedon saannin helpottamiseen, jotta esihenkilöiden työ helpottuu ja työntekijöiden yhdenvertaisuus varmistetaan. Perekäytännön luodaan vakiinnuttamisrahoituksella koko organisaatiolle yhtenäinen ja saavutettava malli.

Vuonna 2025 osaamisen kehittämisessä korostuvat esihenkilötyö ja monipuoliset verkkokoulutukset työntekijöille. Työsuojelelun ja turvallisuuden tavoitteena on edistää yhteisöllisyyttä, työhyvinvointia ja turvallisuutta työyhteisöissä. Painopisteinä ovat työsuojelelun vahvistaminen, psykososiaalisten kuormitustekijöiden hallinta ja tietöjen turvallinen käsittely. Hyvinvointialueen ensimmäiset esihenkilöpäivät toteutettiin huhtikuun aikana.

Työhyvinvoinnin kehittämisessä keskitytään varhaisen tuen ja korvaavan työn mallin vahvistamiseen sairauslomien vähentämiseksi ja työurien pidentämiseksi. Vuonna 2025 panostetaan korvaavan työn mallin ja täsmätyökykyisyyden vakiinnuttamiseen ja tietoisuuden lisäämiseen. Täsmätyökykyisten työllistymisen prosessia kehitetään ja hankinnassa on sovellus, jota käytetään sisäisesti ja jonka kautta tekijä ja työ kohtaa.

Kansainvälinen rekrytointi on aloitettu yhteistyössä eri toimialöjen ja sidosryhmien kanssa, ja tavoitteena on sen vakiinnuttaminen perustoiminnaksi vuoden 2025 aikana.

Asiakirjahallinto- ja neuvontapalvelut vastaavat asiakirjahallinnosta, arkistotoimesta, terveydenhuollon tietopalvelusta, kirjaamotoiminnasta, potilas- ja sosiaaliasiavastaavien palveluista, yleisestä neuvontapalvelusta ja tietosuojapalveluista.

Asiakirjahallinnossa seurataan tietopyyntöjen käsittelyaikoja lainsäädännön mukaisesti. Uudet lakimuutokset tuovat uusia toimintatapoja tietopyyntöjen käsittelyyn. Tietopyyntöjen kasvu jatkuu. Useat eläköitymiset yksikössä tuovat haasteita.

Hyvinvointialueen potilas- ja sosiaaliasiavastaavat vastaavat myös yksityisten palveluntuottajien toiminnasta ja valvonnasta.

Hallinnon sihteerit vastaavat ylimmän johdon ja johtoryhmän jäsenten sihteeritehtävistä sekä hyvinvointialueen toimielinten kokoussihteeritehtävistä.

Tietohallintopalvelut tuottaa Kainuun hyvinvointialueelle ICT-palvelut, kuten ICT-infran, käyttäjätuen, sote-järjestelmien tuen sekä hoitajakutsu- ja teletekniikan palvelut pääosin oman henkilöstön voimin ja yhteistyössä toimittajakumppaneiden kanssa. Merkittäviä tietöjärjestelmien käyttöönottoprojekteja ovat mm. Saga-asiakastietöjärjestelmän käyttöönotto, sekä integraatio- ja muutosprojektit. Tietohallinto on osallistunut Pohjois-Suomen YTA-tasoisien yhteistyön ja yhtenäisen tiedonhallinnan hyötyjen ja vaikutusten selvittämiseen.

Tietohallintopalvelut tukevat myös organisaation palveluiden digitalisointia asiakkaille ja henkilöstölle. Vuonna 2025 tietohallinto pilotoi kotona asumista tukevan teknologian hallintamallia, joka sisältää myös uuden, kustannuksiltaan edullisemman kuvapuhelinpalvelun käyttöönoton ja laajennuksen. Tekoälyn hyödyntämiseksi käynnistettiin vakiinnuttamisrahoituksella M365 Copilot –pilotti.

Hyvinvointialueen aloittaessa ICT-järjestelmiin tehtiin merkittäviä muutoksia ja käyttöön otettiin tiedolla johtamisen järjestelmä, jonka kehittämistä jatketaan vuonna 2025. Raportoinnin tarve on kasvanut ja tiedon saatavuus eri järjestelmistä ollut hankalaa. Tietovaraston käyttöä kehitetään ja parannetaan.

Tietohallinnon strategisia tavoitteita vuodelle 2025 ovat tekoäly- ja robotiikkaratkaisujen sekä digitaalisten palveluiden hyötyjen todentaminen ja arviointi sekä tiekarttojen laadinta vuosille 2026–2028. Digiohjelma valmistuu ke-
sään mennessä.

Kyberturvallisuus korostuu tietohallinnon toiminnassa mm. muuttuvan toimintaympäristön ja lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden myötä. Tietoturvasuunnitelmaa ja häiriötilanteisiin varautumisen suunnittelua ja kuvausta on tehty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tukipalvelut

Teknisten palvelujen toiminta on peruskiinteistöjen ylläpidon, ja toimitilojen hallinnan tehtävien lisäksi painottunut Kainuun hva:n omien investointiprojektien (lastensuojeluyksikkö, mielenterveysasumisyksikkö, ravintokeskus, Kainuun keskussairaalan pääoven edustan muutoksen ja vapaajäähdytyksen käyttöönotto) edistämiseen. Hankkeiden tavoitteena on parantaa toimintaympäristöä toiminnallisuuden, turvallisuuden ja terveellisuuden kannalta. Tämän lisäksi vapaajäähdytyksen hyödyntämisellä tavoitellaan huomattavaa säästöä pitkällä aikavälillä jäähdytykseen käytettävän energian osalta. Tarkastelussa ja valmisteilla on myös akkuteknologiaan perustuvan energiavaran (BESS-järjestelmä) hankinta Kainuun keskussairaalle. Hankkeella tavoitellaan säästöjä talotekniikan ylläpitokuluissa, parantaa toimintavarmuutta häiriötilanteissa sekä saavuttaa taloudellista hyötyä sähkön reservimarkkinoilla.

Vuokratilahankkeissa tekniset palvelut ovat edistämässä kuntien vuokratilahankkeita mm. Kuhmossa ja Sotkossa yhdessä muiden hyvinvointialueen toimijoiden sekä kuntien kanssa.

Järjestämissuunnitelman mukaiset toimitilojen tarkastelut ovat käynnissä ja tarkastelun tavoitteena on tehostaa tilojen käyttöä ja vähentää toimitiloja, mikäli se on toiminnan kannalta mahdollista.

Materiaalipalvelut on hoitanut alkuvuonna lähinnä yksikön perustehtäviä, mukaan lukien kuljetuspalveluiden lakkauttamisen 31.12.2024 johdosta materiaalipalveluille siirtyneitä tehtäviä.

Tuotteiden seurattavuuden parantamiseen tähtäävä projekti on käynnistetty. Lisäksi materiaalipalvelut on mukana uuden keittiön suunnittelussa. Tavoitteena on uudistaa materiaalihallinnon tiloja vastaamaan paremmin asetettuja vaatimuksia.

Ravinto- ja puhtaanapitopalveluiden koko toiminta ulkoistettiin v 2024. Viimeiset ruokapalveluiden ruokapalvelutyöntekijät (3 vakinaista ja 8 määräaikaista) siirtyivät hoitokotien ja terveyskeskussairaalan työntekijäksi 1.1.2025 alkaen. Ravintopalveluihin jäi yksi työntekijä, joka seuraa tilaajan edustajana palvelutuotannon laatua, toimintaa ja kustannuksia.

4.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit

Henkilöstöpalveluissa toimintakulut ovat toteutuneet 1.1.-31.3.2025 välisenä aikana pitkälti budjetin mukaisesti. Ylitystä on ict- ja tietohallintokulujen osalta. Tietoteknisten ohjelmien- ja järjestelmien kustannusten arviointi on ollut haasteellista ja tämä on myös tunnistettu riski henkilöhallinnon osalta ja näiden kustannusten osalta on talousarvioon odotettavissa ylistystä. Muutoin talousarvio ennuste toteutuu lähes suunnitellun mukaisesti, toimintakulut ovat hieman pienemmät kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.

Talouspalvelujen toimintakate 1.1.-31.3.2025 toteutui 5,3 % suurempana kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana eli -482 288 €, joka on 28,1 % vuoden 2025 talousarviosta. Edellisenä vuonna ensimmäisen kvartaalin toimintakateen kertymä oli 29,6 % koko vuoden kertymästä, joten alkuvuoden talouden toteutuman perusteella ei ole näkyvissä riskejä talousarviolityksestä.

Tietohallintopalvelujen toimintakulut näyttävät toteutuvan kokonaisuutena budjetin mukaisesti. Palvelujen ostoissa painottuu alkuvuonna maksetut koko organisaation Microsoft-lisenssikulut, minkä vuoksi TA muut jälk. 1-3.2025 ja tot 1-3.2025 välillä on eroa. Koko vuoden ennuste palvelujen ostoissa näyttää pysyvän talousarviossa.

Henkilöstökulut ovat toteutuneet alkuvuodesta talousarviota pienempänä ja koko vuoden ennuste näyttää myös talousarviota pienemmältä.

Teknisissä palveluissa etenee pääosin budjetoidun mukaisesti. Heittoja on osa-alueiden sisällä, mutta pääosin etenemä on ollut ennakoitua ja maltillista. Riskeinä mahdolliset toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten vaikutukset tuotantoketjuihin tai yleiseen hintatasoon. Tällä hetkellä riskiä lyhyellä aikavälillä ei pidetä merkittävänä.

Materiaalipalveluiden alkuvuoden budjetti ylittyi noin 8 %. Kuljetuspalveluista siirtyi toimintoja 1.1.2025 alkaen sekä Tervialle että materiaalipalveluihin. Siirtyneiden toimintojen budjetointi ensimmäisenä vuonna on pystytty tekemään hyvin karkealla tasolla, joka vaikuttanee osaltaan ylitykseen.

Ravinto- ja puhtaanapitopalvelussa Vireko Oy, Keskussairaalan keittiössä valmistetaan keskussairaalan, Kajaanin kaupungin alueen ateriat, Kuhmossa Tuupalan koulun keittiössä valmistetaan Kuhmon kaupungin ja Sotkamon kunnan alueen ateriat sekä Hyrynsalmen palvelukeittiössä Hyrynsalmen alueen ateriat.

Compass Group toimittaa ateriat Kainuun kuntien kotipalveluateriat ja pienempiin kehitysvammaisten asumisyksiköihin.

Kustannus 2024 2–12 kk yhteensä (11 kk) 6 277 326 €. Keskiarvo kuukautta kohden on 570 666 €
Vuoden alusta 2025 tuli Paltamon alue sopimuksen piiriin. Kustannus 2025 1–3 kk (3 kk) 1 731 349 €, summassa on mukana Paltamon 3 kk 59 444 €. Keskiarvo kuukautta kohden on 577 117 €.

Puhtaanapitopalvelut tuottaa SOL Palvelut Oy koko hyvinvointialueelle.

Kustannus 2024 2–12 kk (11 kk) 4 971 182 €. Keskiarvo kuukautta kohden 451 926 €.

Vuoden alusta 2025 tuli Paltamon alue sopimuksen piiriin. 1–3 kk 2025 on 1 463 706 €. Kuukaudessa 489 902 €, summassa on mukana vuoden 2024 keskussairaalan sairaala-apulaistyön 30 tunnin ylittävät tunnit yht. 67 297 €, joiden laskutus oli helmikuussa, kustannus on 2025 vuoden kirjanpidossa. Siivouskustannusta Paltamon alueen sekä muutamien muiden kohteiden osalta ei ole vielä hyväksytty siellä olleiden neliötieto virheiden vuoksi. Virheellisestä laskutuksesta tehdään korjaus tämä vuoden laskukseen.

	Tilinpäätös 2024	Talousar- vio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1- 03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1- 03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1- 03.2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
MYYNITUOTOT	915	688	169	18,4	91	13,2	-46,1
MAKSUTUOTOT	59	70	16	27,2	12	17,5	-23,9
TUET JA AVUSTUKSET	2 208	1 522	836	37,8	-33	-2,2	-104,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 638	1 242	441	26,9	332	26,7	-24,8
TOIMINTATUOTOT	4 821	3 522	1 461	30,3	402	11,4	-72,5
HENKILÖSTÖKULUT	-17 267	-17 700	-4 332	25,1	-4 119	23,3	-4,9
PALVELUJEN OSTOT	-14 365	-14 925	-5 066	35,3	-5 030	33,7	-1,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 386	-3 421	-1 119	33,1	-898	26,2	-19,8
MUUT TOIMINTAKULUT	-16 459	-16 164	-3 922	23,8	-4 066	25,2	3,7
TOIMINTAKULUT	-51 478	-52 210	-14 440	28,0	-14 112	27,0	-2,4
TOIMINTAKATE	-46 658	-48 689	-12 978	27,8	-13 711	28,2	5,5
VUOSIKATE	-46 658	-48 689	-12 978	27,8	-13 711	28,2	5,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 073	-9 057	-2 262	24,9	-2 133	23,6	-5,7
TILIKAUDEN TULOS	-55 731	-57 746	-15 240	27,3	-15 844	27,4	3,8

4.3 Tulevan kehityksen arviointi

Henkilöstöpalveluissa toteutetaan perehdyttämisen, osaamisen kehittämisenjohtamisen ja henkilöstösuunnittelun hankkeet vakiinnuttamisrahalla. Lisäksi tietohallinnon kanssa kartoitetaan eri mahdollisuuksia raportoinnin parantamiseksi, jotta tiedolla johtaminen tehostuu.

Tietohallintopalveluissa toteutetaan vuoden loppuun mennessä vk-rahoituksella ja ICT-muutoshankkeen rahoituksella käynnissä olevat kehittämis- ja muutoshankkeet. Varmistetaan myös infra-, käyttäjätuki- ja järjestelmäylläpidon jatkuvuus ja kehittäminen sekä kyberturvallisuuden huomioiminen toiminnassa.

Kesään mennessä valmistuvan digiohjelman mukaisesti valmistellaan projektisuunnitelmat tuleviin rahoitushakuihin tai varaudutaan omiin investointeihin. Seurataan digitaalisten sovellusten ja tekoälyratkaisujen pilotointien vaikutusta ja tehdään tarvittavat hallintamalli- ja hankintavalmistelut ratkaisujen laajentamiseksi.

Saga-järjestelmän käyttöönottoon vuoden 2026 alkupuolella valmistaudutaan konfiguroimalla ja testaamalla järjestelmää ja integraatioita ja kouluttamalla käyttäjiä. Lifecare MR2023 -versiopäivitys toteutetaan joko loppuvuodesta 2025 tai alkuvuodesta 2026. Tehohoidon järjestelmän uusi versio otetaan käyttöön syksyllä. Suomi.fi-palveluväylän käyttöönotto on meneillään ja Suomi.fi-viestit-palvelun käyttöönottoa valmistellaan mm. Lifecaren ajanvarausilmoituksiin.

Tulevat organisaatiomuutokset toteutetaan tarvittaviin tietojärjestelmiin ja suunnitellaan ja toteutetaan Puolangan palvelujen siirto hyvinvointialueelle ICT-infran, käyttäjätuen ja järjestelmien muutosten osalta.

Talouspalveluissa oman palvelutuotannon kehittämistä jatketaan edelleen määrätietoisesti tavoitteena kustannustehokkuuden optimointi. Vakiinnuttamis- ja kehittämisrahoituksella toteutettava hanke ajoittuu ajalle 1.4.-31.12.2025. Sillä pyritään tehostamaan taloushallinnon prosesseja sekä selkeyttämään tehtäväkokonaisuuksia, työtapoja ja sijaisjärjestelyjä. Tällä tavoitellaan myös henkilöstön työn mielekkyyden ja työhyvinvoinnin paraneamista.

Tulevaisuudessa **teknisissä palveluissa** jatketaan tavoiteltua kehityssuuntaa toimitilojen käytön tehostamisella, turhista tiloista luopumalla ja ylläpidettävien kiinteistöjen energiatehokkuuden ja huoltotehtävien tehokkuuden (omatuotanto vs. ostopalvelu vertailu) parantamisella.

Materiaalipalveluissa pyritään edelleen tehostamaan varaston toimintaa ja vähentämään hävikkiä. Osa koronan vuoksi hankituista tuotteista alkaa olla teknisen käyttöikänsä lopussa, joten niitä tullaan alas kirjaamaan varastosta jossakin määrin kuluvan vuoden aikana.

Puolangan toimintojen siirtymisen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle johdosta materiaalipalveluissa kartoitetaan tarvittavaa lisäresurssia ja kuljetuskalustoa. Tässä yhteydessä lienee tarpeen rekrytoida yksi uusi työntekijä.

Ravinto- ja puhtaanapitopalveluissa ravintopalvelujen kustannus aleneminen yksiköiden tilauskäytäntöjen muutosten myötä puhtaanapidon kustannukset aleneminen ylläpitosiivouksissa, kun siivottavien kohteiden neliömitoitustiedot on päivitetty.

5 Terveys- ja sairaanhoidon palvelut

5.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Terveys- ja sairaanhoidon palveluissa alkuvuodesta 2025 on tapahtunut vastuuhenkilöissä vaihtumista. Lääketieteellinen palvelualuepäällikkö, joka vastasi sekä vastaanotto- ja poliklinikka- sekä osastokokonaisuudesta irtisnautui vuoden 2024 lopussa. Tätä virkaa ei ole täytetty vaan siihen liittyvät vastuut jaettiin vuoden ensimmäisellä kvartaalilla hoitotyön palvelualuepäällikölle ja keuhkosairauksien ylilääkärille. Toimialuejohtajan irtisanoutuessa on 3.3.2025 alkaen on vs. toimialuejohtajan tehtävä yhdistetty johtajaylilääkärin tehtävään.

Diagnostiset ja hoidolliset tukipalvelut

Kuvantaminen

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kuvantamistutkimusten määrät ovat pysyneet entisellä tasolla, mutta radiologialla lääkärin osalta ostopalvelujen käyttöä onnistuttiin vähentämään suunnitelman mukaisesti. Osa perusterveydenhuollon ultraäänitutkimuksista tuotetaan omana tuotantona, kun aiemmin se oli kokonaan ostopalvelua. Tämä säästökohde huomioitiin talousarviota tehdessä, ja tavoite on suunnitelman mukainen.

Hoitajatyövoiman osalta oman tuotannon suhde ostopalveluihin on pysynyt ennallaan, omana toimintana on tuotettu 96 % kaikista kuvauksista, 4 % ulkoista hoitajatyövoimaa selittyy ulkoa ostetuilla MRI-kuvauksilla sekä Puolangan rtg-palveluiden osuutena. Lääkärityövoiman osalta omana tuotantona on tuotettu 84 % lausunnoista ja ultraäänitutkimuksista, vastaava luku edellisellä neljänneksellä oli 76 %. Suurin syy tähän on perusterveydenhuollon ultraäänitutkimusten ottaminen osittain takaisin omaksi toiminnaksi.

Patologia

Patologiassa saapuneiden näytteiden kokonaismäärä laski edellisvuodesta. Henkilöstöresurssi oli entinen ja työ määrään nähden riittävä.

Välinehuolto ja infektioiden torjunta

Alkuvuodesta otettiin käyttöön välinehuollon tuotannonohjausjärjestelmä Geminin omavalvontaosio, jolla seurataan laitteiden toimivuutta ja tuotannon laatua. Sisäinen laskutus tapahtuu Geminin kautta. Tähän aloitettiin hintaryhmien muodostaminen, jotta jatkossa sisäisen laskutuksen hinnastot voidaan päivittää omana työnä, tämä tuo selvää säästöä vuosittain.

Infektioiden torjuntayksikkö on aktiivisesti seurannut infektiotilannetta ja koostanut vuosittaiset raportit tartuntataudeista ja infektiotilanteesta. Hygieniahoitajat ovat käyneet kouluttamassa hoitokodeissa infektioiden torjunnasta pitkäaikaishoidossa, pitäneet osastoilla koulutuksia sekä hyvinvointialueen henkilöstölle infektioiden torjunnan peruskurssin. Alkuvuodesta on painotettu käsihygienian merkitystä infektioiden torjunnassa sekä kerrattu kanyyliin ja katetrien kirjaamisen tärkeyden merkitystä potilastietojärjestelmään.

Sihteeripalvelut

Sihteeripalveluissa on otettu käyttöön vuoden alusta digitaalinen sanelujärjestelmä, joka toteutetaan yhteistyössä hallinto- ja tukipalveluiden kanssa. Tämän uudistuksen tavoitteena on mahdollistaa sihteeriresurssien tehokkaampaa kohdentamista ja palvelurakenteen keventämistä. Puheentunnistuksen käyttöönotto tarvitsisi edelleen lääkärin laajempaa hyväksyntää ennen kuin tekstinkäsittelijöiden määrää pystytään yksiköissä vähentämään.

Lääkehuolto

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä lääkehuollon tuotantoluvuista lääketoimitusten kappalemäärät vähenivät hieman ja lääkevalmistuksen hieman nousivat. Lääkehuollossa tapahtui kaksi eläköitymistä ja yhteensä kaksi pitkäaikaista sairauslomaa. Sijaisia saatu on useiden kanavien kautta.

Lääkevalmistuksessa otettiin käyttöön hinnasto apteekissa itse valmistettavien lääkkeille. Valmistettaville lääkkeille on saatu laskennallisesti hinta, joka vastaa valmisteen todellisia tuotantokustannuksia. Laskennassa on otettu mukaan muun muassa lääkkeen valmistuksen työvoimakustannukset ja lääkevalmistustilojen kustannukset.

Hellä-hankkeen puitteissa vuonna 2023 aloitettu farmasiatoiminnan moniammatillinen integroiminen perusterveydenhuoltoon yleislääketieteen poliklinikalla Kajaanissa on saavuttanut jo monia hyviä tuloksia, joita syvennetään vuonna 2025 edelleen. On olemassa suunnitelmavaihtoehto, missä farmasiapalvelu voitaisiin sisällyttää yleislääketieteen poliklinikan prosesseihin siten, että farmaseutti voisi etukäteen esimerkiksi selvittää lääkärin vastaanotolle saapuvan potilaan lääkitysasioita ja päivittää lääkitystiedot ajan tasalle. Kehittämisyksikön aloitteesta muun muassa farmasiatoiminnan moniammatillisesta hankkeesta tehdään kustannus-hyötyanalyysi, missä selvitetään eri mittareilla tähän mennessä hankkeesta saavutettuja tuloksia. Tulosten pohjalta arvioidaan farmasiatoiminnan jatkumisen edellytyksiä hyvinvointialueella omalla rahoituksella vuonna 2026 alkaen. Kustannus-hyötyanalyysin suorittaa ulkopuolinen yhtiö.

Maaliskuussa aloitettiin lääkehuollon vastuulla lääkehuollon prosessin kehittämisen hanke, missä pilottiyksiköille hankitaan virtuaaliälylääkekaappisovellus. Sovelluksen avulla osastot näkevät omien ja toisten osastojen lääkkeiden saldot ja osastoilla varastoitavien lääkkeiden kestoajat. Tavoitteena on optimoida osastoilla varastoitavien lääkkeiden määrät ja tuoda esiin hyvissä ajoin osastoilla mahdollisesti vanhenevat lääkkeet. Hankkeessa on apteekin ja osaston edustus. Hankkeen jälkeen virtuaaliälylääkekaappisovellus on tarkoitus laajentaa hyvinvointialueella.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalveluissa vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä asiakastyökontaktien määrä oli edellisen vuoden tasolla hoito-, tutkimus-, terapia- ja apuvälinesuoritteita yhteensä 19 213. Samoin hoitotarvikejakelussa tilausten määrä oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna 3 894 kpl. Hoitotakuussa pysyttiin pääosin kaikkien palvelujen osalta. Haasteita hoitotakuun toteutumisessa on ollut erityisesti puheterapian osalta Kajaanissa, mutta tältä osin resurssitilanne tulee paranemaan kevään aikana ja samalla prosesseja kehitetään. Käyntitietojen tilastotietoja seurattiin ja tarvittaessa korjattiin säännöllisesti ja varmistettiin diagnoosien ja toimenpidekoodien oikeanlainen kirjaaminen.

Hoitotarvikejakelussa on otettu käyttöön Effector-ohjelma, joka auttaa tehostamaan toimintaa ja varmistamaan kustannustietoisuuden potilasturvallisuudesta tinkimättä. Muina sopeuttamistoimenpiteinä palvelujen ostoja karsittiin lääkinnällisen kuntoutuksen ja lymfaterapiajaksojen osalta rajaamalla palvelut tarkennettujen kriteereiden mukaisiksi.

Kuntoutuspalvelut -palvelualueen henkilöstökuluihin vaikuttavat palvelualueen hyvä maine ja sitä kautta erityistyöntekijöiden ja lääkärin poikkeuksellisen hyvä työvoiman saatavuus. Palvelualueen perustoiminta perustuukin yksinomaan omaan palvelutuotantoon, joka tuotantotapa-analyysin mukaan vaikuttaa olevan taloudellisin tapa tuottaa palvelut hyvinvointialueen kokonaisuuden näkökulmasta. Työntekijöiden työhyvinvointi ja hyvä johtaminen korostuvat veto- ja pitovoiman ylläpitämisessä. Kehitysvammaosaston- ja poliklinikan palveluyksikköpäälliköksi on valittu Antti-Jussi Korhonen.

Hoitotarvikejakelussa käynnistyi hanke, jossa tavoitteena on kustannusten hillintä ja prosessien kehittäminen sekä jäljitettävyyden varmistaminen. Kuulon ja näön kuntoutusohjauksen prosessien kehittäminen on jatkunut kuntoutusohjauksen aistikohortti -hankkeessa. Kotihoidon kanssa selvitystyö on jatkunut, jossa tavoitteena on kotikuntoutuspalvelun kokonaisuuden keskittäminen kuntoutuspalveluihin muodostaen alueelliset kotikuntoutustiimit. Fimean tarastuksen myötä tekniikan kanssa yhteistyössä selvitetään Kainuun apuvälinehuollon keskittämistä apuvälinekeskukseen. Ulkoinen sertifikaatti myönnettiin kuntoutuspalveluille helmikuussa 2025. Digitaalisia ratkaisuja eri palvelujen toteuttamiseen vahvistetaan lisäämällä etäkuntoutusta ja digitalisaatiota.

Lasten ja perheiden palvelut

Palveluiden ostoja yliopistosairaaloista on jouduttu tekemään niiden potilaiden osalta, mitä keskussairaalassa ei pystytä hoitamaan. Sairaalan ateriapalveluiden ostot ovat ylittyneet arvioitua enemmän viime vuoteen verraten. Henkilöstökuluissa vakinaisten palkoissa säästetty, kun säästötavoitteiden mukaisesti kaikkia vakansseja ei ole täytetty viime vuonna eikä kaikkiin poissaoloihin ole otettu sijaisia. Lääkekustannuksiin on mennyt talousarviossa arvioitua vähemmän. Myös alku vuodesta tulkkauspalveluiden kustannuksiin on mennyt arvioitua vähemmän, vaikka tulkkauspalveluiden määrät viime vuonna olivat noususuuntaiset. Maksutuottoja on kertynyt arvioitua enemmän perusterveydenhuollon lääkäripalveluista sekä erikoissairaanhoidon osasto ja poliklinikka maksuista.

Mielenterveys ja riippuvuuksien hoito

Yksikössä aloitti työn uusi ylilääkäri ja sen myötä tahdosta riippumattoman hoidon järjestelyt saadaan turvattua syksyille 2025 asti. Aloitettiin ECT- sähköhoito- toiminnan sisällön suunnittelu yhteistyössä anestesiayksikön kanssa, tavoitteena aloittaa ect- hoitojen toteutus omana toimintana loppuvuodesta 2025. Avo- ja vuodeosastotoiminnan resurssit ja toiminnan sisältö ovat toteutuneet tavoitteen mukaisesti.

Osastohoidon palvelut

Osastohoidon palvelut -palvelualue mukautuu alueen väestön palvelutarpeisiin ja hyvinvointialueen talousraamiin. Talousraami on tiukka mutta ensimmäinen kvartaali asettuu talousarvioon. Toiminnan onnistuminen ja kustannusten hallinta edellyttävät tarkasti mitoitettua ja oikein erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välille resursoitua potilas- ja henkilöstömäärää. Kainuun keskussairaalassa resurssiallokoinnin välineenä käytetään noin 5–10 minuutin aamukokousmallia, jossa arvioidaan potilaiden hoitoisuus ja käytettävissä olevat henkilökuntaresurssit. Lisäksi kotiutushoitajatoimintahanke on toiminnallaan onnistunut nopeuttamaan potilaiden siirtoa hoitopaikkojen välillä, kehittämällä kotiutuksen prosessia ja Uoma järjestelmän avulla. Tavoitteena on tarjota potilaille hoitoa oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa, mikä vaatii saumatonta hoitoketjua eri toimialueiden välillä ja rakenteellisten resurssien oikeaa painotusta. Akuutti kotisairaala toiminta tukee tätä kokonaisuutta. Kuhmossa on toiminnassa ikäihmisten arviointi- ja kuntoutusyksikkö ikäihmisten toimialueella.

Leikkaus- ja anestesiayksikössä toimintaa kehitetään päiväaikaista mm. Lean toiminnan avulla. Salien vaihtoaika toimenpiteiden avulla 33min. Herko toiminnan kehittäminen jatkuu soveltuvien potilasryhmien avulla esim. sappileikkaukset, lonkka leikkaukset. Toimialuerajat ylittävää yhteistyötä on tehty valvontaosaston kanssa erinomaisessa yhteistyössä, postoperatiivisen seurannan osalta. Samoin yhteistyö kirurgian osaston kanssa on myös osaltaan mahdollistanut päivittäistä leikkaustoimintaa mm. Herko potilaiden kohdalla. Obesiteetti kirurgian kotiuttamiseen Oysissa liittyvät opetusleikkaukset ovat toteutuneet suunnitellusti, hankerahoituksen avulla. Jononpurkuleikkauksia ei ole tehty. Henkilöstölle maksettava korvaus leikkauksista - hinnasto on henkilöstöhallinnossa päivitettävänä.

Hoidon oikea-aikaisuus ja laatu ovat keskeisiä keinoja vähentää osastohoidon tarvetta erikoissairaanhoidossa ja perusterveydenhuollossa sekä lyhentää hoitajaksojen kestoja. Elektiivisiä ja akuuttikirurgisia prosesseja kehitetään edelleen. Myös tässä on tavoitteena osastohoitopäivien vähentäminen ja hoitajaksojen keston lyhentäminen. Päiväkirurgian ja heräämöstä kotiin suuntautuvan toiminnan laajentaminen vähentää omalta osaltaan osastohoidon kuormitusta.

Perusterveydenhuollon osastohoitoa on tarjolla Kajaanissa, Sotkamossa, Suomussalmella ja Puolangalla, joista Puolangalla palvelut tuotetaan ulkoistettuna. Kainuun keskussairaalassa toimii maakunnallinen moniammatillinen akuuttiosasto sekä akuuttigeriatrian osasto. Osastopaikkojen keskinäisiä painopisteitä arvioidaan koko hyvinvointialueella ja tulosten perusteella laaditaan tarvittavat jatkosuunnitelmat. Potilaspaikkojen välisen suhteen, hyvinvointialueella painopiste vaikuttaa olevan erityisesti perusterveydenhuollon osastopaikkojen lisäämisen tarpeessa. Kokonaisuuden kehittäminen on hyvinvointialueella käynnissä. Perusterveydenhuollon osastoilla ollut 29 ikäihmisten palveluihin odottavaa, mikä vähentänyt akuuttipaikkoja ja osastojen kuormitus ollut korkea.

Vastaanotto- ja poliklinikkapalvelut

Vastaanotto- ja poliklinikkapalveluiden palvelualueella pyritään täyttämään hoitotakuun tiukat tavoitteet taloudellisesti – ja hoitotakuujonojen osalta haastavassa tilanteessa. Hoitotakuujonojen purkaminen on aloitettu kirurgian poliklinikalla maaliskuussa ja yleislääketieteen poliklinikalla aloitettu jonojen purkamisen suunnittelu. Jononpurkuna hoidettavista potilaismääristä ja kustannuksista pidetään erillistä kirjanpitoa, hoitotakuu seurannan yhteydessä.

Erikoissairaanhoidon poliklinikkapalveluissa hyödynnetään ISO 9001:2015-standardin mukaisia laatuikäytäntöjä. Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon työnjaon kehittämisen myötä potilaat ohjautuvat aiempaa tarkoitukseen mukaisemmin oikeaan paikkaan. Tällaisia potilasryhmiä ovat esimerkiksi murtuma- ja peräpukamapotilaat. Päättyneessä haavahoitohankkeessa edelleen kehitetty toimintamalli tukee osaamisen kehittämistä ja potilaan oikea-aikaista hoitoa. Palliatiivisen hoidon hanke puolestaan tukee palliatiivisen hoidon koordinaatiota ja osaamista eri erikoisaloilla ja perusterveydenhuollossa tuottaen myös kustannussäästöjä.

RRP4-rahoitteinen hanke H2O jatkuu suunnitellusti. Hanke tukee koulutusyhteistyötä Oulun yliopiston kanssa ja tavoittelee osaltaan oman lääkäri työvoiman saatavuuden paranemista ja vuokralääkärikustannusten vähenemistä. Fyysisten tapaamisten rinnalla hyödynnetään digitaalisia ohjauskeinoja asiakkaiden elintapaohjauksessa, jolla tavoitellaan terveyden edistämistä ja sairauksien ennaltaehkäisyä sekä kainuulaisten osallisuuden ja omien voimavarojen vahvistamista.

Hankkeiden avulla kehitetään myös tiedolla johtamista. Esihenkilöille tulee käyttöön reaaliaikainen digitaalinen ohjaustaulu, jonka avulla päivittäistä resurssia ohjataan tarvittaviin palveluihin kuten takaisinsoittojen purkamiseen. Lisäksi hankkeissa edistetään näyttöön perustuvien hoitokäytäntöjen toteuttamista. Esimerkiksi haavanhoidossa koulutuksilla ja erikoissairaanhoidon konsultaatiotuella pyritään haavanhoitokertojen vähentämiseen ja samalla haavanhoitotuotteiden oikeaoppiseen käyttöön. Farmasihankkeella edistetään tehtävänsiirtoja lääkäreiltä muille ammattiryhmille, jolloin lääkäreiden työaika vapautuu lääkäreitä edellyttäviin tehtäviin.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon yksikössä aloitettiin yhteistoimintaneuvottelut vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Käsittelyssä oli taukojen määrä, pienten hammashoitoloiden toiminta lomakausilla ja koulutuspäivinä, hammaslääkäreiden saldovapaakäytännöt ja Kuhmon palveluiden muutosten henkilöstövaikutukset. Yhteistoiminta jatkui vuoden toiselle neljännekselle, joten päätösten raportointi tulee vuoden toiseen osavuositarkastukseen.

Alkuvuotta määrittä Sotkamon uuden sotekeskuksen hammashoitolan rakentaminen, toiminnan suunnittelu ja hankinnat. Kainuun suurimpaan hammashoitolaan tulee 12 hoitohuonetta, 9 hammaslääkärinä, 3 suuhygienistiä ja avustava hoitohenkilöstö. Hammashoitolassa toimii syksystä alkaen Kainuun ainoa joustava klinikka (ns. Kerralla kuntoon –toimintamalli). Rakentaminen ja henkilöstörekrytointi on edennyt aikataulussa. Loppukäyttäjien rooli hankintojen sekä uudisrakentamisen prosessin valmistelussa on ollut huomattavan suuri mikä sisältää hankintaosaamisen vaatimuksiin nähden merkittävän laadullisen ja juridisen riskin. Suun terveydenhuolto on pitänyt tärkeänä, että hankintaprosesseja kehitetään koko hva-tasolla hankintaosaamisen turvaamiseksi ja kustannusten hillitsemiseksi.

Alkuvuodesta otettiin käyttöön ostopalveluhammaslääkärin työpanosta etäkonsultaatiomallilla. Lensairauksien erikoishammaslääkärin palvelua ostettiin lähipäivien oheen etäkonsultaatioiden muodossa. Jatkossa erikoishoitoja pystytään tuottamaan perehtyneiden yleishammaslääkärien vastaanotoilla, tukemaan ns. EHL-light-urapolkuja ja turvaamaan näin erikoishoitojen saatavuutta alueellisesti.

Alkuvuoden toiminnan merkittävänä rasitteena oli hammashoitajavaje hammaslääkäreiden vastaanotoilla. Vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana jouduttiin hammaslääkärin vastaanotto sulkemaan 12 päivänä ja päivän potilaat perumaan. Hoitajavaje on korostunut hammaslääkärien hyvän saatavuuden myötä, osin ammattiryhmien ikärakenteen epäsuhtaan ja toiminnan muutosten johdosta. 2010-luvun puolivälistä alkaen potilaspuhelut on ohjattu vastaanottohuoneista keskitettyyn ajanvaraukseen, välinehuoltoa tehdään omana toimintana neljässä hoitolassa ja hammashoitajista osa tekee itsenäistä vastaanottotyötä. Vuositasolla vaje tarkoittaisi 1000 kainuulaisten potilaan vastaanottoajan viime hetken perumista ja 80 000 euron asiakasmaksukertymän menetystä. Hoitajavajeesta on laadittu erillinen raportti toimialuejohdolle.

Hoitotakuujono sekä kutsujono kasvoivat talouden raamin rajatessa pois palvelusetelin (lohkeamaseteliä lukuun ottamatta), ostopalveluiden käytön ja paikallisen tai ulkoisen jononpurun. Hyrynsalmen hammashoitola oli suljettuna vuoden 1. neljänneksen ajan, Suomussalmen ottaessa vastuun alueen väestön palveluista. Hyrynsalmen hammaslääkärivakanssi saatiin täytettyä ja toiminta käynnistyy uudelleen 6.5. (potilastyö 7.5.25).

Hankeyhteistyö jatkui Kestävän kasvun Kainuu II –hankkeessa. Pelkopotilaan hoito- ja palveluketju valmistui turvaamaan hyvää kohtaamista lievistä pelosta voimakkaaseen, nukutushammashoitoa vaativaan pelkoon saakka. Myönteisenä ja ilahduttavana havaittiin asiakasmaksukertymän toteuma yli talousarviossa ennustetun, mikä kertoo, että asiakasmaksujen korotukset eivät ole siirtyneet isossa määrin luottotappioiksi ja että vastaanotoilla laskutetaan sääntöjen ja täsmällisen toimenpidekoodien käytön mukaisesti.

5.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1-03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1-03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1-03.2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
MYYNSTITUOTOT	10 543	9 958	1 272	12,1	1 413	14,2	11,1
MAKSUTUOTOT	9 635	11 601	2 207	22,9	2 906	25,0	31,7
TUET JA AVUSTUKSET	27	17	2	6,1	6	34,2	238,5
MUUT TOIMINTATUOTOT	103	112	8	8,0	8	7,2	-3,1
TOIMINTATUOTOT	20 309	21 687	3 489	17,2	4 332	20,0	24,2
HENKILÖSTÖKULUT	-97 236	-103 361	-22 643	23,3	-23 339	22,6	3,1
PALVELUJEN OSTOT	-55 797	-53 453	-12 586	22,6	-13 150	24,6	4,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19 781	-20 868	-4 937	25,0	-4 709	22,6	-4,6
AVUSTUKSET	-1	-1	-0	32,3	-0	5,4	-77,5
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 157	-1 083	-236	20,4	-267	24,7	13,0
TOIMINTAKULUT	-173 972	-178 768	-40 402	23,2	-41 466	23,2	2,7
TOIMINTAKATE	-153 663	-157 080	-36 913	24,0	-37 133	23,6	0,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0		-12	0,0	-0	0,0	-99,6
VUOSIKATE	-153 663	-157 080	-36 925	24,0	-37 133	23,6	0,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 809	-1 824	-698	24,9	-498	27,3	-28,6
TILIKAUDEN TULOS	-156 472	-158 904	-37 624	24,0	-37 632	23,7	0,1

Diagnostiset ja hoidolliset tukipalvelut

Kuvantaminen

Kuvantamisen osalta talousarviossa on pysytty, ostopalveluiden määrä on hieman ennakoitua suurempi, toisaalta henkilöstömenot ovat pienemmät. Loppuvuodesta kuvantamiseen saadaan lisää lääkäri työvoimaa, jonka ansiosta on odotettavissa, että tämä kehitys tasaantuu talousarvion mukaiseksi viimeistään vuoden viimeisellä neljänneksellä. Osittain omaksi toiminnaksi palautetun perusterveydenhuollon ultraäänitoiminnan vaikutus ei vielä näy kokonaisuudessaan tällä neljänneksellä. Loma-aikojen osalta ostopalvelujen määrän käyttöä pyritään hillitsemään paljon lääkäri työvoimaa vaativien ultraäänitutkimusten osittaisilla suluilla kesälomakaudella ostopalvelujen lisäämisen sijaan, tämän toimenpiteen vaikutus tullaan näkemään toisella- ja kolmannella vuosineljänneksellä. Kuvantamisen talousarviota painaa lääkäri työvoiman osalta täysin ulkoistetut KNF- ja KFI-yksiköt, joiden kustannuksissa tapahtuu nousua sekä ostopalvelujen että tarvikkeiden ja lääkkeiden hinnoissa, vaikka itse toiminnassa ei ole tehty muutoksia.

Patologia

Ajanjaksolla liki kaikissa päämenoerissä budjetin ajankohtaraami on ylittynyt ja euromääräiset kustannukset ovat suuremmat kuin edellisvuonna. Oman laboratorion ulkopuolelta ostettavaa erikoisdiagnostiikkaa on ollut aiempaa enemmän; diagnostisten palveluiden ostot ovat lisääntyneet sekä Pohteelta että Coronaria Diagnostiikka Oy:lta. Näitä tutkimuksia ovat erikoisnäytekonsultaatiot (mm. luuytimet, lymfoomat, munuaisdiagnostiikka, BAL-tutkimukset), onkologiset molekyyli patologian erikoistutkimukset ja kliiniset (ei-seulonta) Papa-näytteet. Samanaikaisesti lisäksi Pohteen patologian tutkimushinnat ovat nousseet, myös aineiden ja tarvikkeiden hinnat.

Päämenoeristä henkilöstömenoissa, palveluiden kokonaisostoissa sekä aineiden ja tarvikkeiden ostoissa oli €-määräistä nousua edellisvuoteen verrattuna, osassa myös ajankohtaraamin ylitystä. Ajankohdan toimintamenot, toimintakate ja tuloslaskelma olivat kaikki euromääräisesti edellisvuotta suuremmat ja ajankohtaraamin ylittävät.

Ajankohdassa itse tehdyn arvion perusteella talouskehityksen jatkuessa samanlaisena ennusteena patologialla on talousarvion 2025 ylitys.

Välinehuolto ja infektioiden torjunta

Alkuvuodelle painottuvat laitteiden vuosihuollot ja järjestelmien ylläpitomaksut. Nämä näkyvät alkuvuoden osalta palveluiden ostoissa. Muutoin toiminta ja talous noudattelee edellisvuoden linjaa pysyen talouden suunnittelun raameissa.

Sihteeripalvelut

Sihteeripalvelujen 1. neljänneksen talousarvio on toteutunut suunnitellusti henkilöstökulujen osalta.

Lääkehuolto

Lääkehuollon osalta 1. neljännes 2025 toteutui toimintakulujen osalta taloussuunnitelman mukaisesti. Toimintatuottoja on hieman vähemmän, mutta se menee kausivaihtelun nimiin.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuksen palvelualueen 1. neljänneksen talousarvio 2025 toteutui suunnitellusti. Toimintakate oli 3 215 247 € (24,5 %). Toimintatuottoja on kertynyt 113 382 € (18,9 %), joka suhteessa selvästi enemmän kuin edellisenä vuonna (15,8 %).

Henkilöstötilanne palvelualueella oli kokonaisuudessaan hyvä ja henkilöstökulut toteutuivat talousarvion mukaisesti 23,4 %. Omaa palvelutuotantoa täydennettiin lääkinnällisen kuntoutuksen terapiapalveluiden ja asiakaspalveluiden ostoilla edellisen vuoden tapaan. Palvelujen ostoissa erityisesti lymfaterapian maksusitoumusten määrä on pysynyt erittäin alhaisena tiukentuneiden kriteerien vuoksi. Palvelujen ostot toteutuivat talousarvion mukaisesti 24,6 %. Haasteena palvelujen ostoissa on yliopistosairaaloiden kustannukset, joihin ei voida itse vaikuttaa. Kehitysvammaisten laitostoihin ei ole ollut tarvetta alkuvuodesta.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset ylittivät talousarvion 25,8 %. Ylitys tapahtuu hoitotarvikejakelun osalta ja tämä riski oli tiedossa. Hoitotarvikejakeluun on varattu 170 000 € vähemmän rahaa tälle vuodelle verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen. Hoitotarvikejakelussa on aloitettu 3kk hanke, jossa tavoitteena on prosessien edistäminen ja kustannusten hillintä. Kuntoutuspalvelut on esittänyt lisätalousarvioon 200 000 € lisäystä hoitotarvikejakeluun (tarvikkeiden kustannukset kasvavat ja käyttäjien määrä lisääntyy). Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden hankinta (22,1 %) on toteutunut talousarvion puitteissa.

Lasten ja perheiden palvelut

Alku vuoden talousarviossa on pysytty hyvin toimintakatteen ollessa 23,4 %. Riskeinä palveluiden ostot, mitkä ylittäneet tähän asti 4,1 % talousarviosta. Tavoitteiden mukaisesti henkilöstökuluista on saatu säästöjä 3 % sekä aineista, tarvikkeista ja tavaroista 4 %. Lisäksi maksutuottoja on kertynyt yli arvion 1,8 %.

Välttämättömiä palveluiden ostoja yliopistosairaaloista voidaan joutua tekemään potilaiden vaikeiden sairastumisten vuoksi ja tätä ei voida ennustaa. Sairaalan ateriapalveluiden kustannukset tulevat ylittymään tälle vuodelle, koska tähän asti on mennyt arvioitua enemmän verraten viime vuoteen.

Mielenterveys ja riippuvuuksien hoito

Budjetti kokonaisuutena ensimmäisen kvartaalin osalta on raamissa henkilöstökulujen osalta (23,8 %). Asiakaspalveluiden osto; ostot muilta hyvinvointialueilta ovat ylittyneet (30 %). Ylityksen taustalla lasten- ja nuorisopsykiatrisen laitoshoidon ostotarve vaativaa hoitoa tarvitsevalle potilaille. Vaativaa hoitoa tarvitsevien hoidon ennustaminen on haasteellista. Omassa toiminnassa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota psykoterapia ostopalvelupäätöksiin ja niiden myöntämisen periaatteisiin sekä ostopalvelulääkäreiden tarpeen mukaiseen rekrytointiin.

Osastohoidon palvelut

Osastohoidon kokonaisuus on ensimmäisen kvartaalin osalta talousarviossa. Maksuottojen nousu selittyy vuoden alusta nousseilla asiakasmaksuilla. Henkilöstökulut toteutuneet suunnitellusti. Osastohoito esh palveluyksiköön siirtyi 7 lähihoitajaa hallinnollisesti rekrytointiyksikön alaisuudesta. Heidän palkkarahojen siirto tapahtuu taloushallinnon toimesta. Asiakaspalveluostot 22.8 %

Vastaanotto- ja poliklinikkapalvelut

Talousarvio raamissa. Maksutuotot nousseet edellisvuodesta, asiakasmaksujen noustua. Asiakaspalveluostot ja henkilöstömenot talousarviossa. Käyttösuunnitelmassa siirretään vastaanotto- ja pkl palveluista taloushallinnossa kootusti työvoiman vuokrausta kohdistumaan myös osastohoitoon, seurannan helpottamiseksi.

Suun terveydenhuolto

Talousarvio raamissa. Maksutuottojen kertymä ylittänyt myönteisesti talousarviossa ennakoitua. Käyttösuunnitelmassa siirretään loppuvuotta varten määrärahoja henkilöstömenoista työvoimavuokrauksen tilille ostopalvelulääkärin ja –hoitajan ostoihin, mihin syynä mm. pitkäaikainen Hyrynsalmen toiminnan sulkeminen, alkuvuodesta tietoon tulleet henkilöstövaihdokset ja yksittäiset palkattomat lakisääteiset vapaat. Ostopalveluiden hintataso on tullut viimeisen kahden vuoden aikana merkittävästi alaspäin (esimerkiksi Kuhmon ostohammaslääkärin kustannus on laskenut vuodesta 2023 vuoteen 2025 n. 55 %) ja vastaavasti uraporraspalkat nousseet.

5.3 Tulevan kehityksen arviointi

Vuoden 2025 ensimmäinen neljännes on osoittanut, että taloudellinen ja toiminnallinen kehitys etenee pääosin suunnitellusti, vaikka haasteita on edelleen useilla palvelualueilla. Toimintatuottojen merkittävä, yli 24 prosentin kasvu suhteessa edellisvuoteen on rohkaiseva merkki, erityisesti maksuottojen nousun ansiosta. Samalla toimintakulujen kasvu on pysynyt maltillisena, mikä viittaa siihen, että kustannusten hallintaan on kiinnitetty huomiota.

Asiakaspalveluiden ostot yliopistosairaaloista ovat olleet Kainuun osalta huomattavassa nousussa verrattuna edelliseen vuoteen, ja suunta on ollut päinvastainen verrattuna muihin YTA:n hyvinvointialueisiin. Kustannustason nousua selittää osittain yksittäiset ennakoidut kalliit hoitajaksot. Kustannusten nousun taustalla on nimenomaan lisääntynyt yliopistosairaalan käyttö, jonka juurisyihin tulee pureutua erikoisalakohtaisesti.

Sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa hoitoon pääsyssä on ollut vuoden 2024 loppupuolella merkittäviä haasteita. Vuoden 2025 aikana puretaan kertyneitä hoitojonoja tehostamalla omaa virka-ajan toimintaa, oman henkilöstön tuottamana jonopurkuna, yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden kanssa, hyödyntämällä palveluseteliä ja tarvittaessa ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta.

Palvelualueilla kehitys on ollut vaihtelevaa. Diagnostisissa ja hoidollisissa tukipalveluissa kuvantamisen ostopalveluja on onnistuttu vähentämään, mutta kesäloimakausi voi tuoda lisäkustannuksia. Patologian osalta kustannuspaineet kasvavat erikoisdiagnoosiin hintojen nousun vuoksi, ja budjetin ylitys on todennäköinen. Lääkehuollossa pilotoidaan uusia digitaalisia ratkaisuja, kuten älylääkekaappeja, ja farmasiatoiminnan integrointia arvioidaan kustannus-hyötynäkökulmasta. Kuntoutuspalveluissa hoitotarvikejakelun kustannukset ylittävät budjetin. Hoitotarvikejakeluun on varattu 170 000 € vähemmän rahaa tälle vuodelle verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen. Hoitotarvikejakelussa on aloitettu 3kk hanke, jossa tavoitteena on prosessien edistäminen ja kustannusten hillintä.

Lasten ja perheiden palveluissa henkilöstökuluissa ja lääkekustannuksissa on saavutettu säästöjä, mutta asiakaspalveluiden ostot ja ateriapalvelut aiheuttavat taloudellisia riskejä. Mielenterveys- ja riippuvuuksien hoidossa psykiatriapula on merkittävä haaste, joka lisää ostopalvelujen tarvetta erityisesti lasten ja nuorten vaativassa hoidossa.

Osastohoidossa on pysytty talousarviossa, ja hoitoketjujen kehittäminen sekä kotiutusprosessien tehostaminen ovat parantaneet toimintaa. Vastaanotto- ja poliklinikkapalveluissa hoitotakuujonon purku on aloitettu, ja digitaaliset ohjausratkaisut tukevat tehokkuutta. Suun terveydenhuollossa hammashoitajavaje on merkittävä haaste.

Tulevaisuuden näkymät ovat varovaisen myönteiset. Talous pysyy hallinnassa, mutta yksittäisillä palvelualueilla on riski budjetin ylityksestä. Digitalisaatio, oma tuotanto ja henkilöstön saatavuuden turvaaminen nousevat keskeiksi kehityksen ajureiksi. On tärkeää seurata tarkasti riskialttiiden alueiden kustannuskehitystä, panostaa rekrytointiin ja henkilöstön pysyvyyteen sekä hyödyntää tiedolla johtamista päätöksenteossa. Näin voidaan varmistaa palvelujen saatavuuden ja taloudellisen kestävyys myös tulevana kuukausina.

6 Akuuttihoidon ja pelastuksen palvelut

6.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Akuuttihoidon palvelut

Toimintaa on toteutettu organisaation strategisten linjausten mukaisesti. Asiakaslähtöisyys on ohjannut toimintaa ja sitä on tuotettu laadukkaasti.

Päivystyspalvelut

Päivystyspalveluiden PTH (perusterveydenhuollon) triage lääkäriä on tuottanut Terveystesi palvelut Oy vuoden alusta määräaikaikaisella sopimuksella, palvelua on tuotettu sopimuksen mukaisesti. Yhteistyökokoukset on pidetty toiminnan ja laadun seuranta huomioiden kuukausittain. Uusi PTH lääkäriyön kilpailutus on toteutettu alkuvuodesta ja aluehallituksen päätöksellä 31.3.2025 uusi palveluntuottaja Medimanageri Oy on valittu kaudelle 2025-2027 (optio 1+1).

Päivystyksen käyntimäärät ovat pysyneet aiemman vuoden kaltaisina. Huomiona ilman ajanvarausta tulevien potilaiden osuus käynneistä on ollut Q1 aikana korkea, lähes 30% käynneistä. Syynä voidaan nähdä yleislääketieteen poliklinikan haasteet toiminnassa, palveluiden jonoutuminen. Lisäksi hiihtolomakausi vaikuttanut viikoilla 8 -10 ilman ajanvarausta tulevien potilaiden määrään. Yksikössä varauduttiin potilasmäärien nousuun lisäämällä niin lääkäri kuin hoitajaresurssia Triage iltavastaanottoon hiihtolomaviikoille, näin potilaiden hoitoviivettä kyseisellä ajalla pystyttiin minimoimaan.

Ensihoito

Ensihoidon tehtävämäärä Q1 on ollut 3685, joka johtanut 4323 yksikköhälytykseen (paikalle kutsuttu myös tukiyksiköitä). Edellisvuoteen verraten ensihoitotehtävien määrä vähentynyt 7,16%, 265 ensihoitotehtävän verran. Ensihoidon yksikkömäärä on ollut hyvä, päiväaikaan 7-8 hoitotason ensihoitoyksikköä sekä 4 perustason ensihoitoyksikköä, yö aikaan ensihoitoyksiköiden määrä ollut 7-8 hoitotason ensihoitoyksikköä. Ensihoitoyksiköissä KEJO (kenttäjohtojärjestelmä) sähköinen ensihoitokertomus on saatu täydellisesti käyttöön, KEJO käytössä varsin kattavasti myös alueella toimivalla yksityisellä palveluntuottajalla MedGroup ensihoitopalvelulla. MedGroup on tuottanut perustason ensihoitopalvelua sopimuksen mukaisesti ja aloittanut myös akuutti kotisairaalan tukitehtävien hoitamisen huhtikuun alussa.

Ensihoidon yhteistoimintaneuvottelut on saatettu päätökseen. Aluehallituksen päätöksen 17.2.2025 mukaisesti Ristijärven ensihoitoyksikön kotisairaalaan erikoistuneen yksikön status on lakkautettu 1.3.2025 alkaen. Asiasta on järjestetty ryhmäkuuleminen asianomaisten työntekijöiden kanssa 20.3.2025. Toisena asiana yhteistoimintaneuvotteluissa oli ensihoidon henkilöstön toimipistesijoittelu. Toimeenpanovaihe ja keskustelut ensihoidon henkilöstön kanssa on aloitettu, keskustelut käydään loppuun huhtikuun 2025 aikana. Toimeenpanovaiheen muutokset toteutuvat kesän 2025 aikana. Ensisijaisina kriteereinä työntekijöiden sijoittumiseen asemapaikoittain on painotettu pelastusosaamista ja perustason työntekijöiden määrää (enintään kaksi perustason ensihoitajaa per toimipiste). Näiden jälkeen on pyritty huomioimaan työntekijöiden toiveet toimipisteestä. Toimipistetoive on selvitetty kaikilta työntekijöiltä.

Teho- ja valvonta

Teho- ja valvonnan potilaspaikkamäärä vähennettiin 10 potilaspaikkaan vuoden alusta, kyseessä on toiminnan pilotti, jossa tarkastellaan yksikön kuormituskehitystä ja potilaspaikkojen riittävyyttä. Kokonaiskuormitus yksikössä on viimeisimpien mitoituskaskeutuksen aikana ollut n. 55% tasoa. Samalla henkilöstöresurssia vähennettiin jättämällä täyttämättä toistaiseksi 3 sairaanhoitajan vakanssia. Yksikön pilotilla haetaan myös säästöä. Kolmen kuukauden toiminnan seurantajakso osoittaa, että 10 potilaspaikkaa on ollut potilaiden hoidon tarpeeseen riittävä, mutta hoitajaresurssi suhteessa potilaiden hoitoisuuteen on ajoittain ollut riittämätön ja henkilöstöresurssia on jouduttu vahvistamaan ottamalla varahenkilöitä suunnitelmallisesti työvuorolistalle vajeita paikkaamaan. Teho- ja valvonnan CHA CC potilastietojärjestelmän konfigurointi ja ohjelman päivitys on aloitettu ja etenee suhteellisen hyvin aikataulussa, tavoite kesään mennessä saada ohjelma valmiiksi. Ohjelma tulee korvaamaan nykyisen Clinisoft järjestelmän.

Akuutti kotisairaala ja tilannekeskus

Akuutti kotisairaalan toiminta on ollut vakiintunutta. Toiminnan edelleen kehittämiseen saatiin vakiinnuttamisrahaa Sotkamon kotisairaaloiminnan pilotin käynnistämiseen ja pilottiin vuoden 2025 loppuun saakka. Aiemmin käynnit Sotkamoon on toteutettu Kajaanista tai Kuhmosta, käyntimäärät Sotkamoon ovat olleet nousussa. Varsinainen toiminta aloitetaan toukokuussa, pilotin aikana seurataan käyntimäärien ja palvelun tarpeen kehittymistä asiakasnäkökulmasta. Tilannekeskuksessa turvapuheluiden vastaan ottaminen on vuoden vaihteen jälkeen vakiintunut. Nostoaputehtävien koordinoiti on siirtynyt tilannekeskuksen hoidettavaksi helmikuun lopussa. 116117 puhelussa on päiväkohtaista vaihtelua, mikäli puhelut yle pkl:lla ovat jonoutuneet, se on näkynyt puhelumäärien nousuna.

Esihenkilötyössä on akuuttihoiton alueella ollut kevään ajan merkittävä resurssivaje, joka on haastanut esihenkilöiden työtehtävien toteuttamista suunnitelmallisesti mm. kehityskeskustelujen osalta.

Henkilöstössä poissaoloja yhteensä 1017 kalenteripäivää, joka tekee n. 5 pv/tt, ylityötä on syntynyt 1405 tuntia.

Pelastus-, riskienhallinta- ja turvallisuuspalvelut

Pelastustoiminta kattaa paloasemien kiireelliset pelastustehtävät, kuten liikenneonnettomuudet ja tulipalot, sekä niihin varautumisen. Pelastustoimen yksiköt ovat myös osa porrastettua ensihoidon palvelujärjestelmää, toimien hätäkeskuksen vasteissa ensivasteyksiköinä.

Pelastuslaitos ylläpitää Kainuun alueen turvallisuustilannekuvaa ja jakaa sen hyvinvointialueelle sekä Kainuun kunnille. Pelastuslaitos toteuttaa lakisääteiset palvelut palvelutasopäätöksen mukaisesti, pyrkien kustannustehokkaaseen ja laadukkaaseen palveluun.

Merkittäviä palvelumuutoksia ovat olleet Kajaanin Vapaaehtoisen Palokunnan perustaminen sekä neuvottelut Skoda-Transtechin tehdaspalokunnan perustamisesta. Letkuhuolto on keskitetty Kajaaniin ja Sotkamoon. Lisäksi alkuvuodesta on vastattu Sisäministeriön tietopyyntöön.

Riskienhallinnan tavoitteena on vähentää onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia, keskittyen palotarkastuksiin, turvallisuusviestintään ja kemikaalivalvontaan. Väestönsuojelu tähtää ihmisten ja omaisuuden suojaamiseen poikkeus- ja häiriötilanteissa. Onnettomuuksien ehkäisyyn panostetaan tehokkaalla viestinnällä ja valvonnalla yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimijoiden sekä kuntien kanssa.

Pelastustoimi varautuu normaali- ja poikkeusolojen ughiin suunnitelmallisesti, yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Väestön suojaamiseksi käytetään varoitusjärjestelmiä, siirtoja, suojaväistöjä ja väestönsuojia. Uhkien arviointia tehdään jatkuvasti.

Riskienhallinnan ja turvallisuuden palvelut suunnitellaan kustannustehokkaasti, jotta lakisääteiset tehtävät voidaan hoitaa ja turvallisuutta parantaa. Valvonnan palveluhinnasto päivitetään kattamaan toiminnan kulut. Väestönsuojelun palvelut toteutetaan yhteistyössä, tarjoten yhdenvertaista ja laadukasta palvelua koko Kainuun alueella.

Pelastustoimelle asetettujen lakisääteisten väestönsuojeluun, valmiuteen ja varautumiseen liittyvät asiakirjat ovat YTA-alueen yhteisten ja hyvinvointialueen alueellisten suunnitelmakokonaisuuksien osalta tehty ja päivitetty lähes ajantasaiseksi. Pelastuslaitoksen operatiivinen valmiussuunnitelma on hyväksytty. Hyvinvointialueen organisaatio- ja turvallisuuden koordinaatio on toteutunut koulutusten, turvallisuuskäyntien ja kehityskohteiden osalta suunnitelmasti. Merkittävästi organisaation toimintaan vaikuttavia turvallisuuspoikkeamia ei ole ilmennyt.

Pelastustoimelle asetetut lakisääteiset väestönsuojeluun, valmiuteen ja varautumiseen liittyvät asiakirjat ovat YTA-alueen yhteisten ja hyvinvointialueen alueellisten suunnitelmien osalta päivitetty ja siten lähes ajantasaisia. Pelastuslaitoksen operatiivinen valmiussuunnitelma on hyväksytty pelastuslaitoksen johtoryhmässä. Hyvinvointialueen organisaatio- ja turvallisuuden koordinoiti on toteutunut suunnitelmasti koulutusten, turvallisuuskäyntien ja kehityskohteiden osalta. Hyvinvointialueella ei ole ilmennyt merkittäviä organisaation toimintaan vaikuttavia turvallisuuspoikkeamia.

6.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1-03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1-03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1-03.2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
MYYNSTITUOTOT	2 192	2 714	335	15,3	524	19,3	56,4
MAKSUTUOTOT	939	1 200	288	30,7	322	26,8	11,7
TUET JA AVUSTUKSET	2 063	1 705	395	19,2	340	19,9	-14,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	64	54	11	17,2	1	1,4	-93,2
TOIMINTATUOTOT	5 258	5 673	1 029	19,6	1 187	20,9	15,3
HENKILÖSTÖKULUT	-27 878	-27 833	-6 165	22,1	-6 353	22,8	3,1
PALVELUJEN OSTOT	-6 888	-7 685	-1 509	21,9	-2 144	27,9	42,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 139	-1 793	-508	23,8	-445	24,8	-12,3
MUUT TOIMINTAKULUT	-842	-1 015	-200	23,7	-201	19,8	0,6
TOIMINTAKULUT	-37 747	-38 326	-8 382	22,2	-9 144	23,9	9,1
TOIMINTAKATE	-32 489	-32 654	-7 353	22,6	-7 957	24,4	8,2
VUOSIKATE	-32 489	-32 654	-7 353	22,6	-7 957	24,4	8,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-677	-572	-165	24,3	-173	30,2	4,9
TILIKAUDEN TULOS	-33 165	-33 226	-7 517	22,7	-8 130	24,5	8,1

Talouden osalta riskit akuuttihoitojen osalta kohdentuvat henkilöstökuluihin liittyen ensihoidon osaukoistukseen ja tilannekeskuksen turvapuheluiden vakansseihin ja henkilöstökustannuksiin. Ensihoidon osaukoistuksessa irtisanoitettujen työntekijät otettiin takaisin omiin tehtäviinsä omille alueille, koska irtisanomisen perusteet eivät täyttyneet, yksikössä oli säännöllinen tarve henkilöstöresurssille. Muutos ei toteudu kustannusneutraalisti, arvion mukaan vuoden loppuun mennessä muutos tuottaa n. 300.000 euron kustannuksen nousun. Tilannekeskukseen saadut neljä (4) turvapuhelinpalveluun liittyvää vakanssia eivät olleet talousarvion suunnittelussa nousseet toteumaan, tämän kustannusvaikutus on n. 200.000. Riskit ovat todelliset yhteensä n. 500.000 kustannusnousuun.

Teho- ja valvonnan pilotin osalta kolmen vakanssin täyttämättä jättäminen on pienempi riski, että joudutaan rekrytoimaan työntekijöitä, jolloin henkilöstökustannukset nousisivat. Seurataan toimintaa ja tilannetta kuukausittain.

Päivystyksen ostopalvelulääkäreiden osalta talousarvioon suunnitellut kustannusten odotetaan riittävän.

Pelastuslaitoksen talous on toteutunut suunnitellusti. Toimintatuotot ovat hieman jäljessä tavoitteesta, mutta tuottojen odotetaan kasvavan loppuvuodesta. Henkilöstökulut ovat talousarvion mukaiset. Pieni kasvu johtuu rekrytoinnin onnistumisesta sekä sopimusten mukaisista palkan korotuksista. Hankintoja on tehty alkuvuospainotteisesti. Hankinnat ovat edellisvuoden tahdissa, mutta budjetti on pienentynyt puoleen, minkä vuoksi hankintoihin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

6.3 Tulevan kehityksen arviointi

Ensihoidon monituottajamallin ostopalvelun tuottaja MedGroup hinnantarkistusesitys on tullut ja 2.9.2025 alkaen sopimushintoihin tulee korotus 3,15 %. 1.12.2025 astuu voimaan myös yksityisen ensihoitopalvelualan palkankorotus, jonka suuruus täsmentyy vasta hinnankorotusesityksen jättämisen määräajan jälkeen. Lisäksi tilaturvallisuusvaatimuksista aiheutuvien kustannusten huomioiminen erillisen neuvottelun ja kustannusselvityksen mukaisesti lisäkustannusten realisoituessa.

STEVOK (Sosiaali- ja terveydenhuollon täydentävällä osaamisella vetovoimaa Kainuuseen) hanke on käynnistynyt 1.3.2025 (31.12.2027). Hanke koskee pääosin ensihoitoa, mutta pelastus on mukana yhteistyökumppanina ja hankkeen päätavoitteena on luoda yhteistyössä kohderyhmien kanssa verkosto ja yhteistyömalli alueen koulutusorganisaatioiden KAMK ja KAO ja viranomaistoimijoiden välille työelämässä. Lisäksi tavoitteena on tarvittavan täydentävän osaamisen kehittäminen, suunnitella, pilotoida ja tuottaa osaamisen täydentämisen koulutuksia verkko-ympäristöön ja osaamisen täydentämiseen liittyviä moniviranomaistoiminnan ja pelastuksen harjoituksia sekä luoda niihin palaute- ja arviointijärjestelmät.

Esihenkilötyöhön odotetaan saatavan rekrytoitua resurssia kesäkuun aikana.

Pelastuslaitoksen kalustomäärärahan pieneneminen voi jatkossa aiheuttaa korjausvelkaa. Uudet virat kasvattavat henkilöstömenoja, jos kaikki PTP-päätöksen mukaiset virat saadaan täyteen. Lisäksi palkkaohjelma nostaa pelastuksen henkilöstökuluja.

7 Sosiaali- ja perhepalvelut

Sosiaali- ja perhepalvelut ovat tukeneet kuntalaisia eri elämänvaiheissa ja tilanteissa, kuten lasten kasvussa, koulunkäynnissä, vanhemmuudessa, arjen hallinnassa, työllistymisessä, toimeentulossa, maahanmuutossa, omaishoidossa ja vammaisten henkilöiden palveluissa. Palvelut on tarkoitettu kaikille ikäryhmille. Toimialueella on jatkettu varhaisen tuen ja peruspalvelujen vahvistamista talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Asiakkaan palvelutarve pyritään kartoittamaan moniammatillisesti ensimmäisestä yhteydenotosta alkaen. Tavoitteena on ollut raskaampien palvelujen tarpeen vähentäminen ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen asiakkaiden määrän pienentäminen.

Palvelurakenteen keventämisessä on hyödynnetty digi- ja etäpalveluja. Sosiaalityötä kehitetään ja sosiaalityön sekä sosiaaliohjauksen rakenteita uudistetaan. Sijoitusprosessin päätöksentekomalli on valmisteltu ja otettu käyttöön, ja sen on odotettu tuovan säästöjä toimialueelle. Lisäksi Pohjoisen yhteistoiminta-alueen yhteistyötä on laajennettu, ja on oltu mukana Yta-alueen valmiussuunnitelman laadinnassa. Saga-asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon valmistaudutaan. Vuoden 2026 alussa siirrytään käyttämään useissa palveluissa Saga-asiakastietojärjestelmää, mikä voi aiheuttaa jonojen kasvua vuoden 2025 aikana. Puolangan palveluiden järjestäminen vuoden 2026 alusta selvitetään vuoden 2025 aikana.

Sosiaali- ja perhepalvelujen palveluverkkoa tarkistetaan hyvinvointialueen palveluverkon uudistamisen yhteydessä, huomioiden tilat ja toiminnot. Lastenkodin ja vammaisten lasten yksikön suunnittelua on jatkettu, huomioiden myös turvakodin ja sosiaalipäivystyksen tarpeet. Toimintayksiköiden ja sosiaalityön henkilöstömitoitukset tullaan tarkistamaan.

7.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut

Sosiaalityö- ja sosiaaliohjaus -palvelualue kattaa aikuisten, lapsiperheiden ja vammaisten sosiaalityön palveluyksiköt, ja se keskittyy sosiaalityön viranomaistyöhön. Palvelualueen rakenteita uudistetaan asiakasprosessien sujuvuuden parantamiseksi ja sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen ensisijaisuuden selkiyttämiseksi. Samassa yhteydessä kartoitetaan kokonaisuudessaan palvelualueen henkilöstötarve.

Lapsiperheiden sosiaalityössä on pysytty lastensuojelunlain mukaisessa mitoituksessa, vaikka asiakasmäärä on hieman kasvanut. Lapsiperheiden sosiaalityössä on edelleen kaksi sosiaalityöntekijän virkaa jätetty toistaiseksi täyttämättä edellä mainitusta syystä. MVR-hanke pyrkii vähentämään lasten kodin ulkopuolisia sijoituksia ja edistämään perheiden jälleenyhdistymistä. Hankkeen monialaisen työskentelyn pilotointi on käynnistynyt alkuvuonna.

Tilapäisten sosiaalityöntekijöiden kelpoisuusehtojen muutokset 1.1.2025 tilapäisenä toimivan sosiaalityöntekijän kelpoisuudesta ovat helpottaneet rekrytointia, mutta pula kelpoisista työntekijöistä Kainuussa jatkuu.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) seuraa lastensuojelun henkilöstömitoitusta, jonka mukaan jokaisella sosiaalityöntekijällä tulisi olla enintään 30 asiakasta. Tilanteen 8.4.2025 mukaan kaikilla sosiaalityöntekijöillä oli lain mukainen asiakasmitoitus, ja johtavilla sosiaalityöntekijöillä oli keskimäärin 5 asiakasta. Uusien sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on mahdollistanut johtavien sosiaalityöntekijöiden keskittymisen esihenkilötyöhön ja ammatillisen sosiaalityön johtamiseen.

THL seuraa myös lastensuojelun lakisääteisiä käsittelyaikoja kahdesti vuodessa. Ajalla 1.10.2024–31.3.2025 seitsemän arkipäivän määräajassa (lastensuojelutarpeen tai erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arviointi, N=251) käsittelyprosentti oli 97,6 %. Kolmen kuukauden määräajassa (N=295) arvioinneista 66,8 % valmistui ajallaan, 31,5 % oli kesken määräajan puitteissa, 1,7 % käsiteltiin yli kolme kuukautta, eikä yhtään tapausta ylittänyt määräaika.

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksia jätettiin ajalla 1.1.2025–30.3.2025 yhteensä 572 kappaletta, mikä on vähemmän kuin edellisvuonna (741 kappaletta). Näistä hakemuksista 98,95 % käsiteltiin lakisääteisessä määräajassa, ja vain 1,05 % ylitti määräajan. Hakemusten määrä on vähentynyt, vaikka Kelan tuet ovat pienentyneet ja päätöksenteon harkinta on vähentynyt.

THL seuraa valtakunnallisesti toimeentulotuen käsittelyaikoja huhti- ja lokakuussa. Kainuussa lokakuussa 2024 hakemuksia oli yhteensä 195 kappaletta, joista 99,49 % käsiteltiin määräajassa.

Työllisyyspalveluiden muutokseen liittyen selvitettiin hyvinvointialueen ja kuntien työllisyyden hoidon yhdyspinnat. Myös laki kotoutumista edistävästä palveluista muuttui 2025 vuoden alusta. Sillä on merkittäviä muutoksia palveluihin ja valtion rahoitukseen.

Vammaispalvelulaki uudistui 1.1.2025 lähtien. Alkuvuonna valmisteltiin vammaispalvelujen myöntämisen perusteet hyvinvointialueelle. Hengityshalvauspotilaan hoidon palvelu siirtyy vammaispalveluna myönnettäväksi palveluksi vuoden 2025 alusta. Muutosta on valmisteltu yhteistyössä terveydenhuollon kanssa ja jatketaan edelleen.

Palvelutarpeen arvioinnit, palvelupäätökset ja asiakassuunnitelmat tehty pääsääntöisesti määräajoissa. Ensisijaisesti asiakkaita tuetaan kotiin annettavilla palveluilla. Kainuun kuljetuspalvelun toiminnan siirtyminen Tervia Logistiikka Oy:lle ei ole aiheuttanut muutoksia palveluun. Aloitettu laatimaan yhteisiä kuljetuspalvelujen myöntämisen perusteita YTA-alueen ja Tervian kanssa.

Kuntien ja hyvinvointialueen sopeuttamistoimet ovat vähentäneet matalan kynnyksen sosiaalista kuntoutusta ja kuntouttavaa työtoimintaa. Kuntouttavan työtoiminnan työtoimintapaikkoja on vähentynyt Kainuun pienemmistä kunnista, joissa on myös vähemmän järjestöjen tuottamaa toimintaa, joten on löydettävä vaihtoehtoisia matalan kynnyksen työtoimintamuotoja.

Ennaltaehkäisevän omaishoidon tuen maksuluokka poistuu yli 65-vuotiailta 1.1.2025 alkaen. Ikäihmisten omaishoidon tuessa on selkeytetty työnjakoa asiakasohjauksen ja kotihoidon kanssa, mutta lyhytaikaishoitopaikkojen saatavuus Kajaanissa on edelleen haaste. Ikäihmisten omaishoidon tuen sosiaaliohjaajat muuttivat Kehräämöntieltä aikuisten sosiaalityön tiloihin Linnankadulle, joten toimitilojen vuokrissa tulee säästöä. Aikuisten sosiaalityössä hautausjärjestelyt siirtyvät kuntien tehtäväksi 1.3.2025 alkaen.

Asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelut

Palvelualueella tuotetaan vammaisten asumispalveluja ja päiväaikaista toimintaa, lastenkotipalveluja, turvakotitoimintaa, sosiaalipäivystys sekä kuntouttavaa työtoimintaa.

Kehitysvammaisten asumispalveluiden rakennemuutosta toteutetaan palveluita kehittämällä asiakastarpeen mukaisesti yhteistyössä vammaisten sosiaalityön kanssa. Sotkamon kunnassa toteutui rakennemuutos siten, että ryhmäkodin toiminta lakkasi 1.1.2025 alkaen ja siinä yhteydessä lisättiin kotiin tarjottavaa asumista tukevaa palvelua iltä-aikoihin ja viikonloppuihin. Sotkamoon on lisätty tukiasuntoja ja Sotekeskuksen valmistumisen myötä tukiasuntojen määrä edelleen kasvaa kolmella.

Kuvapuhelinpalvelu on vakiintunut toiminnaksi vk-rahoituksen turvin. Toiminnan laajentamiseksi tarvittavassa laitteiden saannissa on ollut viivettä, mikä on vaikuttanut niin että palvelua ei ole voitu laajentaa. Tarkastelujaksolla kuvapuhelinpalvelu on ollut käytössä 17 asiakkaalla. Vn-rahoituksella on ollut työntekijä kiinnittelynä kuvapuhelinpalvelun käyttöönottoon. Valmistauduttu myös kuvapuhelinpalvelun käyttöönottoon päivätoiminnoissa.

Vammaisten henkilöiden päivätoiminnoissa valmisteltu kustannustehokkaampaa tilaratkaisua Kuhmossa etsimällä toimintaan paremmin soveltuvaa tilaa. Päivänaikaisten toimintojen osalta paine vammaisten henkilöiden päivätoiminnan järjestämiseen on kasvanut. Vammaispalvelulain mahdollistama ikärakenteen muutos päivätoiminnan asiakkaissa on kesken. Päivätoiminnan asiakkaista yli 10 % on yli 65-vuotiaita.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä on vaikeuttanut työtoimintapaikkojen järjestäminen kuntouttavaan työtoimintaan ohjatuille asiakkaille. Riskinä on, että asiakkaiden tilanteet eivät etene ja asiakkuuksien määrä kuntouttavassa työtoiminnassa kasvaa edelleen.

Lastenkodin ja vammaisten lasten yksikön rakentamissuunnittelu on edennyt ja saatu aluehallitukselta lupa käynnistää rakentaminen (Kainuun hva:n aluehallitus 3.3.2025 § 64). Suunnitelmista on keskusteltu Aluehallintoviranomaisten kanssa ja hanketta on esitelty vammaisneuvostolle. Lastenyksikön valmistuminen aikanaan mahdollistaa muutoksia myös muiden yksiköiden toimintaan ja sijaintiin. Tilarapeita ja mahdollisuuksia tarkasteltu yli toimialuerajojen.

Lastenyksikön rakentamisen eteneminen on tuonut tarpeen myös keskustella turvakotipalvelun järjestämisen tavasta THL kanssa. Turvakotia on tarkastelujaksolla käyttänyt 17 henkilöä (määrä sisältää aikuiset ja lapset).

Lastenkotiosastojen käyttöaste on ollut erittäin hyvä 94 %. Vammaisten asumisyksikköjen käyttöaste lähenee 100 %. Vammaisille lapsille tarkoitettu lasten tilapäishoidon yksikkö (Rastitien lasten yksikkö) on ollut vajaakäytöllä käyttöasteen näkökulmasta. Palveluresurssista on tiedotettu lasten sosiaalityötä.

Asumispalveluiden henkilöstörakennetta ja -mitoitusta on arvioitu ja valmistauduttu välittömän ja välillisen työajan seurantaan. Tehtävien ja sijaisuuksien täyttöä on arvioitu tilannekohtaisesti ja tarkistettu henkilöstömitoituksen mukaisesti. Asumispalveluiden tuottamista haastaa erittäin haastavasti käyttäytyvien vammaisten henkilöiden palveluiden järjestäminen. Asiakas- ja työturvallisuus on edellyttänyt vahvaa resurssointia Rajamiehentien yksikössä.

Sosiaalipäivystyksen siirtymistä akuuttipalveluiden yhteyteen on valmisteltu työryhmyöskentelyllä ja tutustumalla muiden hyvinvointialueiden organisaatiomalleihin ja tapaan järjestää palvelua.

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut sekä kuljetuspalvelut muodostavat palvelualueella ostopalvelujen suurimmat kustannuserät. Kustannuskehitystä on seurattu kuukausitasolla eikä talousarvion tasolla riskejä näkyvillä.

Palvelualueen suurimman talousriskin muodostavat henkilöstökulut. Talousarvion valmistelun yhteydessä on karsti sijaismäärärahat kokonaan pois tai hyvin minimiin yksikkökohtaisesti. Henkilöstömäärärahojen ylityksen mahdollisuus tunnistettiin jo tuolloin. Asiakas- ja työturvallisuus kuitenkin edellyttää sijaisten käyttöä valtaosin henkilöstön poissaoloissa. Henkilöstön työhyvinvointiin sekä työturvallisuuteen liittyviä toimia tehdään palvelualueella henkilö- ja toimintayksikkötasolla yhteistyössä työsuojelun ja henkilöstöhallinnon kanssa.

Lisäksi palvelualueella on jouduttu toteuttamaan yt-menettely lastenkodin henkilöstörakenteeseen liittyen sekä korjaamaan palkkausrakenteeseen liittyviä epäkohtia. Nämä ovat lisänneet henkilöstömenoja ennakkoimattomasti.

Perheiden tuki- ja ostopalvelut

Toimistopalveluissa käsiteltiin 175 välitystiliasiakkaan raha-asioita, tehtiin 71 täydentävän toimeentulotuen päätöstä ja hoidettiin 246 itsenäistymisvaratilä. Kuntouttavan työtoiminnan matkakorvauksia maksettiin 89 asiakkaalle yhteensä noin 5 600 euroa, ja henkilökohtaisen avun palkkoja maksettiin 243 kpl noin 546 000 euroa. Ikäihmisten ja vammaisten omaishoidon tukea sekä perhehoidon palkkioita maksettiin 1 056 henkilölle.

Osto- ja tukipalvelut yksikköön on laadittu vuosikello ohjaus- ja valvontakäynteihin. Laatuportti-järjestelmä otettiin käyttöön tammikuussa, ja palveluntuottajille annettiin ohjausta. Ohjaus- ja valvontakäyntejä tehtiin yhteensä 17, joista kuusi lastensuojeluyksiköihin ja 11 vammaispalvelulain mukaisiin asumisyksiköihin. Vammaispalvelulain mukaisista ohjaus- ja valvontakäynneistä seitsemän kohdentui Kainuun hva:n omaan palvelutuotantoon, joista neljässä oltiin osallistujina Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ohjaus- ja valvontakäynneillä. Neljään ostopalveluyksikköön tehtiin ohjaus- ja valvontakäynti.

Lastensuojeluyksiköiden paikkakoordinoiteja tehtiin 42, ja vammaispalvelulain mukaisiin asumisyksiköihin 18. Suurin osa lastensuojeluyksiköistä sijaitsee Kainuun ulkopuolella. Tukiperheille järjestettiin kehittämisiltoja ja kotikäyntejä. Tukiperhe kotikäyntejä toteutui neljä, tutustumiskäyntejä kahdeksan, palaverieita 21 ja sopimuksia tehtiin 33. Tukiperhe valmennuksia järjestettiin kaksi kertaa.

Valvontakohteet laajenevat päihteiden käyttäjien päiväkeskustoimintaan, ja valvottavia lastensuojeluyksiköitä tulee lisää suoraan hankintojen myötä. Yksikön työvoimaresurssit ovat riittämättömät, mutta yksi valvonta-asiantuntija on saatu lisää. Yhteistyötä hyvinvointialueiden välillä lisätään ohjaus- ja valvontakäynneissä, mikä yhtenäistää ostopalvelujen valvontaa ja säästää resursseja.

Perheoikeudelliset palvelut käsittävät vanhemmuuteen, lapsen huoltoon, asumiseen, tapaamiseen ja elatuksen liittyvien päätösten vahvistamisen sekä adoptiioneuvonnan. Palvelua on tarjottu Kainuussa Kajaanissa, Sotkamossa ja Suomussalmella. Palvelua on tarjottu myös Puolangalle maaliskuun puoliväliin saakka. Jonot ovat 1–3 kuukautta, mutta yhteydenottoihin on vastattu palvelulupauksen mukaisesti (omasote-viestit: 1–3 arkipäivää). Talousarvio on toteutunut suunnitellusti, ja adoptiioneuvontaa järjestetään ostopalveluna.

Perheneuvola Kainuussa tarjoaa kasvatus- ja perheneuvontapalveluja odottaville vanhemmille ja lapsiperheille sosiaalihuoltolain 26 §:n mukaisesti. Palveluissa työskentelee sosiaalityöntekijöitä ja psykologeja, ja tavoitteena on perheen ongelmatilanteiden ymmärtäminen sekä voimavarojen vahvistaminen. Perheneuvolassa annetaan

myös perheasioiden sovittelua ja tehdään vanhemmuuden arvioita käräjäoikeuden pyynnöstä. Toimipisteet sijaitsevat Kajaanissa, Sotkamossa, Kuhmossa ja Suomussalmella.

Sosiaalityöntekijöiden vakansseissa (10) on kelpoiset sosiaalityöntekijät. Psykologien vakansseista (8) on täyttämättä kolme, ja palveluissa on jonkin verran jonoa, erityisesti psykologin tutkimusten osalta. Tulevaisuudessa jokaiselle asiakkaalle tehdään määräaikainen palvelupäätös. Perheneuvolan asiakasmäärä ei täysin heijasta todellista työskentelyä, asiakasmäärä muodostuu siten, että yksi perhecase muodostaa yhden asiakasnumeron. Asiakasmäärän numerotieto ei siten kerro todellista asiakasmäärää.

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut ovat lakisääteisiä ja noudattavat Oppilas- ja opiskelijahuoltolain henkilöstömitoitusta. Lain mukaan henkilöstömitoitus tarkoittaa sitä, että psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa. Kuraattoreita on 17, ja kaikki vakanssit ovat täynnä, mutta psykologien rekrytointi on ollut haasteellista, ja vuoden 2025 alussa kahdeksan 14 psykologivakanssista on täytetty. Tyhjiillään olevat vakanssit eivät näy palvelun saavutettavuudessa tai lakisääteisessä mitoituksessa. Palvelua on ostettu lakisääteisen mitoituksen mukaisesti. Palvelut ovat saatavilla kaikissa Kainuun kouluissa ja oppilaitoksissa, ja ne tarjoavat ensisijaisesti lähipalvelua. Kuraattorit toimivat sosiaalialan asiantuntijoina, kun taas psykologit tekevät tutkimuksia oppimiseen ja tunne-elämään liittyen.

Tarkastelujaksolla toteutui kuraattoreiden (670 as/tt) ja koulu- ja nuorisopsykologien (780 as/tt) lakisääteinen mitoitus. Kehitysvammapalveluiden asumisyksiköissä hoitopäivät toteutuivat lähes 100% sti, kun taas lasten tilapäishoidon hoitopäivien toteuma oli 55%.

Psykologipalveluiden kilpailutus valmistui sekä perheneuvolan että opiskeluhuollon psykologipalveluiden osalta loppuvuodesta 2024 ja uudet puitesopimukset tehtiin siten, että uudet palveluntuottajat aloittivat toimintansa 1.1.2025. Kilpailutuksen myötä ostohinnat alenivat päättyneeseen puitesopimuskautteen verrattuna.

Palveluissa on jonoa, ja vaikka lain mukaan yhteisöllinen työ olisi ensisijaista, suurin osa työajasta kuluu yksilökäynteihin. Oppilaat ja opiskelijat saavat ensikäynnin viimeistään seitsemäntenä työpäivänä, ja kiireellisessä tilanteessa samana tai seuraavana työpäivänä. Myös psykologit ovat pystyneet tarjoamaan muita kuin tutkimusaikoja viikon kuluessa. Opiskeluhuollon psykologin arvioon sekä mahdollisiin tarkempiin tutkimuksiin jono on kuukausien mittainen. Päätavoite opiskeluhuollon palveluissa on matalan kynnyksen peruspalvelu lähipalveluna sekä yhteisöllinen työ kouluilla ja oppilaitoksissa.

Terapiatakuulainsäädäntö astuu voimaan 1.5., mikä tuo lisää vaatimuksia kuraattoripalveluille. Kuraattorit, jotka työskentelevät kouluissa ja oppilaitoksissa, ovat avainasemassa opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa ja varhaisessa puuttumisessa mielenterveyden ongelmiin. Terapiatakuulainsäädäntö vaatii myös jatkuvaa osaamista ja osaamisen ylläpitämistä. Lisäksi vaikka lasten ja nuorten määrä vähenee, se ei vielä vaikuta kuraattorien työmäärän vähenemiseen. Tämä johtuu siitä, että palvelutarpeet ovat moninaiset ja jatkuvasti muuttuvat, ja monet lapset ja nuoret tarvitsevat yhä intensiivistä tukea ja ohjausta.

Perhetyön ja lapsiperheiden kotipalvelun vakanssit ovat pääosin täynnä. Yksikköön on palkattu kaksi kotipalvelutyöntekijää sekä mielenterveystyön osaaja varhaisen tuen palveluiden vahvistamiseksi vuosille 2024–2025. Moniammatillinen työparityöskentely perhetyössä on käynnissä, ja hanketyöntekijä on työskennellyt 19 asiakasperheen kanssa Kainuussa.

Yksikköön tilattiin sähköpöydät työsuojelutarkastuksen jälkeen. Tilaus lähti tavarantoimittajalle 22.11.2024. Tarkoitus oli saada sähköpöydät vuoden 2024 toteumaan. Pöydät saapuivat vasta 23.1.2025 ja menevät näin ollen 2025 toteumaan. Yksikössä osallistutaan vain hva:n sisäisiin koulutuksiin sekä ilmaisiin koulutuksiin ja webinaareihin + oppiportin koulutuksiin tällä hetkellä. Kalustohankintoja tehdään vain perustellusta syystä ja kaikki muu oheismateriaali kirjat, pelit, tapaamispaikan ylläpito ym. hankitaan vain välttämättömät.

Tarkastelujaksolla perhetyön hakemuksia on tullut 41 ja perheitä ollut perhetyön työskentelyssä yhteensä 144 perhettä. Lapsiperheiden kotipalvelun hakemuksia on tullut yhteensä 48. Lapsiperheiden kotipalvelun järjestämisaika on 14 vrk. Palvelua on pystytty aina järjestämään määräajassa. Kainuun kunnista lapsiperheiden kotipalvelun käyttö on kasvanut Kuhmossa. Kuhmoon on tarkastelujakson aikana tehty myös yksittäisiä lapsiperheiden kotipalvelun ostoja.

Loppuvuoden aikana tulee tehdä ratkaisu perhetyön moniammatillisen työparityöskentelyn jatkosta. Hankkeesta kirjoitetaan hankeraportti ja kerätään palautetta asiakailta ja sidosryhmiltä. Perhetyön moniammatillista työskentelyä kehitetään lastensuojelun kanssa – mm. matkalla riittävään vanhemmuuteen hanke.

Yksikön työntekijät osallistuvat yhdessä MLL ja seurakunnan kanssa aktiivisesti Perheiden pesäkolo -kohtaamis-paikkatoimintaan Hyrynsalmella, Kajaanissa, Kuhmossa, Paltamossa, Sotkamossa ja Suomussalmella. Pesäkolo toimii perheiden arjen tukena ja tarjoaa iloa ja mukavaa yhdessäoloa.

Kotona annettavissa palveluissa on tehostettu palautteen keräämistä asiakkailta. Palautetta käytetään toiminnan kehittämiseen. Edelleen tavoitteena on matalan kynnyksen palvelu, joka tavoittaa lapsiperheet ja osaltaan ehkäisee sosiaalisten ongelmien kehittymistä ja kumuloitumista.

7.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1-03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1-03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1-03.2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
MYYNITUOTOT	155	80	1	0,9	1	1,6	-3,8
MAKSUTUOTOT	3 331	4 046	796	23,9	699	17,3	-12,1
TUET JA AVUSTUKSET	920	737	152	16,5	419	57,0	176,2
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 178	1 123	285	24,2	227	20,2	-20,3
TOIMINTATUOTOT	5 584	5 986	1 234	22,1	1 348	22,5	9,2
HENKILÖSTÖKULUT	-25 020	-26 148	-5 998	24,0	-6 103	23,3	1,7
PALVELUJEN OSTOT	-29 934	-33 347	-7 281	24,3	-7 386	22,1	1,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-541	-605	-149	27,5	-147	24,3	-1,2
AVUSTUKSET	-7 696	-7 888	-2 078	27,0	-1 238	15,7	-40,4
MUUT TOIMINTAKULUT	-663	-740	-149	22,5	-141	19,1	-5,4
TOIMINTAKULUT	-63 854	-68 727	-15 655	24,5	-15 015	21,8	-4,1
TOIMINTAKATE	-58 270	-62 741	-14 421	24,7	-13 667	21,8	-5,2
VUOSIKATE	-58 270	-62 741	-14 421	24,7	-13 667	21,8	-5,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3	0	-1	42,6			-100,0
TILIKAUDEN TULOS	-58 273	-62 741	-14 422	24,7	-13 667	21,8	-5,2

Talousarvio vuodelle 2025 on laadittu tiukaksi perustuen ennusteeseen ja arvioon asiakkaiden palveluntarpeesta. Toimialueella myönnetään erityislainsäädännön palveluja, joihin asiakkailta on subjektiivisia oikeuksia, joten palvelut on järjestettävä määrärahalanteesta riippumatta.

Toimialueen TA 2025 toteuma on 13,7 milj euroa (21.8%). Toimintakate 1.1.–31.3.2025 on 750 000 € pienempi kuin edellisvuonna. On huomioitava, että vammaisten lasten aamu- ja iltapäivähoidon sekä sosiaalihuoltolain mukaisen päiväkeskustoiminnan kustannukset realisoituvat myöhemmin. Toimialueen talousarvio on 62,7 M€, mikä alittaa annetun 64,5 M€ raamin 1,8 M€. Raamin jälkeen siirtyi kustannuksia kuljetuspalveluista (412 000 €), vammaisten lasten hoitokustannuksista (noin 416 000 €) ja päiväkeskustoiminnasta (noin 200 000 €). Talousarvioesityksessä on riskejä, joista suurin on vammaislain uudistus, jonka kustannusvaikutuksia ei ole budjetissa huomioitu, eikä ne ilmene vielä ensimmäisessä kvartaalissa.

Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus palvelualueen TA2025 tot. 1–3 kk 4,3 milj (19 %). Edellisvuoteen verraten menot ovat vähentyneet merkittävästi v.2024 5,6 milj, 26,1 %. Palvelualueen menoista puuttuu maaliskuun henkilökohtaisen avun kustannukset 546 000 €, joten toteumaprosentti ei ole todellinen, tämä vaikuttaa koko toimialueen toteumaan. Vammaislainsäädännön muutosten riskejä ei vielä ole havaittavissa seurantajaksolla. Muutoin palvelualueen talouden toteuma kunnossa.

Asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelualueen talousarvion toimintakulut ovat vuoden 2024 vastaavan ajankohdan tasolla, ollen 0,5 % alemmat vuonna 2025. Merkittävän riskin muodostavat henkilöstökulut, joissa vuosienusteessa on ylitystä, vaikka tarkasteluajankohdan toteuma alittaa vuoden 2024 1–3 toteuman. On huomioitava, että TA25:n henkilöstömenojen suunnittelussa alitettiin henkilöstömenojen toteuma vuodelta 2024.

Perheiden tuki- ja ostopalveluissa TA2025:n toteuma 1–3 kuukaudelta on 6,1 milj. € (23,9 %), mikä tarkoittaa 2,6 %:n kasvua verrattuna vuoden 2024 vastaavaan ajankohtaan. Talousarvion ylittymisen riskin aiheuttavat henkilöstökulut, palvelusetelimenot sekä kehitysvammaisten ja vammaisten pitkäaikainen hoito sekä lastensuojelun avo- huollon sijoitusten kustannukset. Toimintatuottoja ei kertynyt suunnitellusti TA25:ssä.

7.3 Tulevan kehityksen arviointi

Toimialueella jatketaan varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistamista, digipalvelujen käyttöönottoa ja palvelurakenteen keventämistä. Palvelujen kehittämisessä otetaan huomioon väestön määrä, ikäjakauma ja palvelutarpeet. Uuden vammaispalvelulain (1.1.2025) mukaan vammaisilla henkilöillä on oikeus yleisiin palveluihin, jotka ovat ensisijaisia erityispalveluihin nähden. Lain soveltamisalan määrittelyn vuoksi vammaislain asiakkuudet tulevat kasvamaan, ellei palveluja voida järjestää ensisijaisten lainsäädäntöjen perusteella.

Hyvinvointialueella on järjestetty yhteistyökokouksia ja koulutustilaisuuksia henkilöstölle uudesta vammaispalvelulaista. Laki sisältää uusia palveluja, kuten valmennus, erityinen osallisuuden tuki ja tuettu päätöksenteko. Hengityslaitteen varassa elävien hoito siirtyy asteittain vammaispalveluna toteutettavaksi. Hyvinvointialueet ovat saaneet yleiskatteellista rahoitusta lain uudistumisen vuoksi, mutta uuden lain vaikutuksia ei ole erikseen huomioitu toimialueen budjetissa. Lain taloudellisia vaikutuksia tullaan seuraamaan, mutta alkuvuonna 2025 muutokset eivät vielä näy taloudessa.

Toimialueella on useita erityislainsäädännön palveluja, joihin asiakkailla on subjektiivisia oikeuksia, ja palvelut on järjestettävä määrärahatilanteesta riippumatta. Palvelutarpeen kasvuun voivat vaikuttaa asukkaiden kasautuvat ongelmat, kuten päihteiden käyttö, talousongelmat, elämänhallinta ja mielenterveys. Tämän vuoksi on tärkeää vahvistaa varhaisen tuen ja ennaltaehkäiseviä palveluja kunnissa ja hyvinvointialueella.

8 Ikäihmisten palvelut

8.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Ikäihmisten asumispalvelut

Ikäihmisten asumispalvelut vastaavat omana toimintana tuotetusta ympärivuorokautisesta asumisesta (SHL § 21 c). Asiakkaille tarjotaan ympärivuorokautista, yksilöllistä hoitoa ja huolenpitoa hoitoa esteettömissä ja turvallisissa hoitokodeissa. Hoitokodissa tuetaan asukkaan toimintakykyä ja vuorovaikutusta sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä.

Tavoitteena on keventää palvelurakennetta ja lisätä yhteisöllistä asumista, mikä vähentää raskaampien palvelujen tarvetta.

Palvelualueella varmistetaan riittävä lyhytaikaishoito omaishoidettavien vapaiden järjestämiseksi. Henkilöstön käyttöä tarkastellaan jatkuvasti, jotta asiakkaat saavat tarpeenmukaista hoitoa ja vanhuspalvelulain vaatimukset täyttyvät. Asumispalvelut kehittävät arviointi- ja kuntoutusyksikön toimintaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Toiminnan kannattavuuteen ja vaikuttavuuteen kiinnitetään huomiota ja tehdään tarvittavia toimenpiteitä, joilla voidaan hillitä kokonais kustannusten kasvua ja tehostaa toimintaa. Asumispalvelujen tuottamistapoja tarkastellaan siten, että Kainuun hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa on tarjolla riittävästi suhteessa yksityiseen palvelutuotantoon.

Toiminta on sujunut alkuvuoden osalta suunnitelman mukaisesti. Alue on osallistunut asumispalvelujen vertaiskehittämiseen kehittämiseen, josta tullaan saamaan tietoa johtamisen tukemiseksi. Arviointi- ja kuntoutusyksikön toimintaa on kehitetty ja toimintaa seurataan kuukausittain ohjausryhmässä. Arviointi- ja kuntoutusyksikön toiminnasta on saatu vasta hyvin vähän tietoa, koska paikat ovat olleet suurelta osin muussa kuin arviointi- ja kuntoutusasiakkaiden käytössä eli toiminta on muuttunut suunniteltua hitaammin arviointi- ja kuntoutustoiminnaksi. Tämä johtuu siitä, että yksikön asiakkaita ohjaavat palveluperusteet saatiin käyttöön helmikuussa, jonka jälkeen yksikköön on pystytty ohjaamaan asiakkaita lyhytaikaiseen asumiseen myös kotiin vietävien terveydenhuollon palvelujen turvin (kotisairaala, kotikuntoutus). Toinen arviointi- ja kuntoutustoiminnan käynnistymistä hidastava tekijä on ollut se, että Kuhmon pitkäaikaisen asumisen paikat vähenivät yllättäen vuonna 2024, jonka myötä pitkäaikaiseen asumiseen odottajien paikkoja on tarvittu kuhmolaisille aiempaa enemmän. Yksikössä on hoidettu sekä hoitokoti-paikan odottajia, tilapäishoidon asiakkaita, että varsinaisia arviointi- ja kuntoutusyksikön palveluperusteet täyttäviä asiakkaita.

Arviointi- ja kuntoutusyksikön toiminnan vahvuutena näkyy asiakkaiden kuntouttamisen vahvistuminen, kuntoutukseen kohdennettu työaika on lisääntynyt verrattuna aiempaan osastotoimintaa. Vahvuutena on myös moniammatillinen yhteistyö kotisairaalan, kotikuntoutuksen ja asiakasohjauksen kanssa. Kehitettävää on edelleen toimintata-voissa, asiakkaiden ohjaamisessa yksikköön ja henkilöstön osaamisen hyödyntämisessä. Yksikön asiakasmaksut on koettu korkeiksi, joten asiakasmaksuja tullaan uudelleen arvioimaan.

Palvelualueen tuottaman toiminnan taloudellisuuteen on panostettu muun muassa siten, että ruokahuollon tehtäviä on otettu omaksi toiminnaksi ja alkuvuoden aikana on rekrytoitu ruokapalvelutyöntekijöitä useimpiin yksiköihin. Osassa yksiköitä ruokahuollon työntekijöitä on edelleen ostopalveluna.

Ikäihmisten kotihoito

Ikäihmisten kotihoito tarjoaa yksilöllistä hoitoa ja huolenpitoa, edistää toimintakykyä ja vuorovaikutusta sekä tukee asukkaan kotona asumista. Kuntouttava päivätoiminta on ennaltaehkäisevää ja tukee asukkaan kotona asumista.

Tavoitteena on keventää palvelurakennetta ja korjata kuntakohtaisia eroja kotihoidon palvelujen peittävyyydessä. Hoivateknologian lisääminen tukee asiakkaiden omatoimisuutta ja auttaa henkilöstön saatavuushaasteissa. Kuva-puhelimen ja lääkeautomaatin soveltuvuutta asiakkaalle kokeillaan määräaikaisella kotihoidon arviointijaksolla.

Henkilöstöä koordinoidaan ja kohdennetaan asiakkaiden tarpeiden mukaan resursointityökalun avulla.

Ikäihmisten kotihoidossa toiminta on sujunut suunnitelman mukaisesti. Henkilöstön saatavuus kotihoidossa on

jonkin verran parantunut, varsinkin lähihoitajia on saatu rekrytoitua hyvin. Rekrytoinnin tehostamiseksi on tehty toimenpiteitä, kuten oppilaitosyhteistyön lisääminen, kansainvälinen rekrytointi ja perehdyttämisen kehittäminen.

Kotihoidon vertaiskehittämisen resurssintyökalun käyttöä on jatkettu ja työkalun antamaa tietoa on hyödynnetty henkilöstösuunnittelussa. Teknologian käytön lisäämiseksi kotihoidossa on laadittu suunnitelma. Kuvapuhelinpalvelun laajentumisessa on ollut haasteita tulevan sopimusvaihdoksen takia, mutta lääkeautomaattien osalta laajentuminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti.

8.2 Talousarvion toteutuminen ja riskit

Toimialueen talouden toteuma on suunnitelman mukainen. Ikäihmisten asumispalveluissa talouden toteuma on odotusten mukainen. Tämän hetken ennusteen mukaan riskejä talouden ylittymiseksi ei ole havaittu. Ensimmäisen vuosineljänneksen osalta on ennakoitavissa, että kotihoidon henkilöstökulut tulevat jonkin verran alittumaan suunnitelmasta. Henkilöstön rekrytointi tiettyjen ammattiryhmien ja toimintayksiköiden osalta on ajoittain haasteellista, joten kaikkia tehtäviä ei saada täytettyä toivotussa ajassa.

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Tot. 1-03.2024	Tot. 1-03.2024, /TP 2024	Tot. 1-03.2025	1-03.2025/ TA2025	Muutos 1-03.2025 /1-03.2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
MYYNITUOTOT	503	462	135	26,8	62	13,5	-53,7
MAKSUTUOTOT	8 632	8 262	1 934	22,4	1 866	22,6	-3,5
TUET JA AVUSTUKSET	16	19			4	18,6	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 555	1 297	329	21,2	318	24,5	-3,4
TOIMINTATUOTOT	10 706	10 040	2 398	22,4	2 250	22,4	-6,2
HENKILÖSTÖKULUT	-43 698	-45 048	-10 230	23,4	-10 144	22,5	-0,9
PALVELUJEN OSTOT	-6 227	-6 405	-1 344	21,6	-1 495	23,3	11,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 478	-1 390	-426	28,8	-312	22,4	-26,8
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 092	-1 018	-227	20,8	-250	24,6	10,5
TOIMINTAKULUT	-52 495	-53 861	-12 227	23,3	-12 201	22,7	-0,2
TOIMINTAKATE	-41 788	-43 821	-9 828	23,5	-9 951	22,7	1,2
VUOSIKATE	-41 788	-43 821	-9 828	23,5	-9 951	22,7	1,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-118	-47	-34	28,5	-10	20,9	-70,8
TILIKAUDEN TULOS	-41 907	-43 868	-9 862	23,5	-9 961	22,7	1,0

8.3 Tulevan kehityksen arviointi

lääkäiden palvelurakenteen keventämistä ohjataan tiedolla johtaen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kainuun hyvinvointialue valmistelee yhdessä kuntien kanssa suunnitelmaa ikääntyneen väestön tukemiseksi, joka tuodaan päätöksen tekoon vuoden lopussa. Suunnitelman teossa on edetty kunnissa pidettäviin työpajoihin. Kuntakohtaisia eroja palvelujen peittävyudessa korjataan kiinnittämällä huomiota palvelutarpeen arviointiin ja yhdenvertaiseen saatavuuteen. Palvelurakenteen keventämisessä korostetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyötä.

Ikäihmisten asumispalvelut

Kainuulaisten ikääntyminen huomioiden on tärkeää, että ympärivuorokautisen asumispalvelun paikkamäärä pystytään ylläpitämään. Tälle vuodelle ei ole suunniteltu merkittäviä muutoksia asumispalvelujen omaan palvelutuotantoon.

Suurin osa Kainuun hyvinvointialueen oman palvelutuotannon yksiköistä on vanhoissa kiinteistöissä, joten erilaisia remontteja on suunniteltu alkavaksi. Hoitokoti Toppilassa Salmijärvellä on suunnittelussa laaja koko rakennusta

koskeva remontti. Palvelukeskus Kalliossa Kajaanissa on alkamassa korjaus- ja remonttityöt. Remonttien aikaiset järjestelyt ovat selvittyssä. Hoitokoti Honkalinnassa Kuhmossa on alkamassa kellarikerroksen remontti, mutta tällä ei ole vaikutusta yksikön toimintaan. Vuolijoen Emmakodin sisäilmaselvitys on meneillään, ja tulosten perusteella tehdään arviointia sekä esitys toiminnan jatkosta aluehallitukselle.

Ikäihmisten kotihoito

Kotihoidon tavoitteena on keventää palvelurakennetta ja korjata kuntakohtaisia eroja kotihoidon palvelujen peittävydessä. Kotihoidossa on panostettu työntekijöiden RAI-koulutukseen sekä kuukausittaisiin palvelutuntien tarkasteluihin, lisäksi määräaikaisen arviointijakson osalta on vahvistettu yhteistyötä asiakasohjauksen kanssa. Tarkempia toimenpiteitä ollaan valmistelemassa. Hoivateknologian lisäämisellä tuetaan asiakkaiden omatoimisuutta. Teknologian käytön lisäämiseksi kotihoidossa on laadittu tehostamissuunnitelma, jonka pohjalta tehdään toimenpiteitä ja annetaan tukea kotohoidon työyksiköihin teknologiakoordinaattorin työpanoksen avulla. Kuvapuhelimen ja lääkeautomaatin soveltuvuutta asiakkaalle kokeillaan määräaikaisella kotihoidon arviointijaksolla. Henkilöstöresursointiin kohdennetun työkalun käyttöä jatketaan vakiinnuttamisrahoituksen avulla.

